CHIVERSITY OF ILLINOIS - URBANA

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 15 — So. Boston, Mass., Balandžio (April) 13 d., 1922m. — Metai IX.

Genoa Konferencija Prasidėjo

Lietuva Turi Septynis Atstovus Konferencijoje

Dr. Šliupas Pas Massariką

GENOA KONFERENCIJA PRASIDĖJO.

GENOA, bal. 10 d. Čia šiandien 3 val. po pietų prasidėjo seniai laukiamoji ekonominė konferencija, nuo kurios tikimasi, kad ji sutvarkys Europos pairutę. Tai yra pirmas po karės susivažiavimas, kuriame dalyvauja Vokietijos ir Russijos atstovai.

Išviso 33 šalys turi atsiuntę savus atstovus:

Pietinė Amerika 4
Albanija 4
Austrija 6
Australija 14
Belgija 14
Canada 3
Čechoslovakija 30
Danija 10
Estonija 25
Finlandija (Suomija) 7
Francuzija 80
Germanija (Vokietija) 80
Anglija 128
Graikija 22
Irlandija (Airija) 6
Italija 6
Latvija 6
Lietuva 7
Luxenburgas 4
Norvegija 8
Naujoji Zelandija 16
Lenkija 40
Portugalija 9
Rumanija 22
Russija 12
Jugoslavija 12
San Marino 16
Ispanija 16
Švedija 10
Šveicarija 8
Vengrija 7

Konferenciją atidarė Italijos premieras Facta. Prie atidarymo kalbėjo vardu Prancuzijos M. Barthou, Anglijos vardu Lloyd George, vardu Vokietijos Dr. Wirth. Taipgi kalbėjo Japonijos ir Belgijos atstovai.

Kad Russijos atstovas Čičerinas pareiškė, jog Russija yra pasirengus paremti kiekvieną įnešimą, kuris prašalintų kares ir sumažintų ginklavimąsi, t a i Prancuzijos Borthou tuo pašoko su protestu, kad Prancuzija neapsiima čion gvildenti jokį nusiginklavimo klausimą. Tuo išpradžių kilusį ginčą užglostė Lloyd George.

DR. ŠLIUPAS PAS MASSARIKĄ.

PRAGA, bal. 6 d. D-ras J. Šliupas turėjo pas Massariką specialę audijenciją, kurioje buvo apkalbama Vilniaus klausimas ir ar Massarikas negalėtų tarpininkauti sutaikyme Lietuvos su Lenkija.

KUNIGAS KALĖJIME.

LOS ANGELES, Cal., bal. 9 d. Herbert Wilson, buvęs kunigas Oregone ir Kanadoj, sėdi kalėjime laukdamas teismo už apiplėšimą pašto arti ant $1,000,000 ir už nušovimą jo draugo H. R. Cox'o.

Del Naujos Finansų Misijos.

Laikraščiai praneša, kad turi atvykti į Ameriką "nauja" finansų misija. Kiti jau paduoda ir pavardes naujų "misijonierių." Yra daugybė priežasčių, kad tokia nauja misija butų. Klerikalai įsitikino, kad jų pastatytieji "kaktarai" tik suardė visą tą paskolos darbą, kurį taip laimingai buvo pradėjęs Vileišis, Žilius ir Žadeikis. Sunku rasti vardą tiems apjakėliams, kurie išėdė tokį valstybės vyrą, kaip Jonas Vileišis, ir pamainė kokiu tai kėkštu, nei "išgrauš" nenusimanančiu, Čarneckiu, bet užtat stropiai laikančiusi kunigų padalkų.

Ką gali padėti nauja misija, kada Lietuvoj ir Amerikoj viešpatauja klerikalai.

Pamatinis reikalavimas turi buti klerikalų apetitų sumažinimas.

Klerikalam viešpataujant, negali buti kiti jų vergai, kuriuos kaip pirštines klerikalų prezidentas ar klerikalų kunigas ministeris gali mėtyti kaip tai jau buvo atsitikę su gerb. Vileišiu.

Visų sveikai mąstančių žmonių jau yra įsitikinta, kad tik tada Lietuvos valstybė galės augti ir tarpti, sulauks paramos, kada Lietuvą nevaldys klerikalai. Ar gali gi tautininkas ar socialistas ramia širdžia pirkti, kad ir boną, jeigu jis žino, kad tuos pinigus savaip žarstys Romos tarnai, juodieji bosai, kol Lietuvoj taip siaučia įsigalėjęs klerikalizmas ir parlamente ir ministerijose turi buti dedamos visos pastangos tam klerikalizmui nugalėti, ir klerikalai butų priversti buti valstybiniais žmonėmis, o ne vien iš Lietuvos turėti tik "kromelį" visokio plauko jezuitams.

Naujojoj misijoj sako busiąs ir tautininkas Balutis. Dieve jam padėk, kad jis daug bonų parduotų, tečiaus bijomės, kad jis negalės nieko padaryti. Viena, perdaug jau jis yra susirišęs su klerikalu valdžia, o, antra, ir patsai jis žmogus neturi aiškių pamatų. Jis turi numatyti, kad tol, kol Lietuvą valdo klerikalų gaujos, jam sunku bus čia veikti ir verčiau Kaune sėdėtų nei čion "purvintųsi" su Bielskiais, Mostovskiais, Čarneckiais ir kitokiais, nes tik radikalės atmainos gali čia padėtį atitaisyti.

Ne be to, jeigu dar bus priduotas toksai Lietuvos mokyklos inkvizitorius, kaip kunigas Šmulkštys, kurio vieno pasirodymas turės į karštligę mesti rimtą tautininką ar socialistą, galutinai išardyti tą darbą. Del Rozenbaumo mažai ką tenka kalbėti. Tai senas, sutrešes žmogus, kuris yra sionistas ir butų gerai, kad jis žydų visuomenėj nors tiek parinktu bonų, kad jam visi iškaščiai pervežimo į Ameriką užsimokėtų.

Kaip tad misijos ir nemainyti — sunku bus iš Amerikos lietuvių daug ko sulaukti.

Pirma, reikia iš Lietuvos ir Amerikos (atstovybėje) prašalinti tą gangreną, kuri dabar taip įsivystė. O tą gangreną pasiekiančios žinios vis didina. Jau eina gandai, kad Bielskis, atvažiavus naujai misijai, nei nemano eiti prie savo tiesioginio darbo — krapštyti pacientu koju tarpupirščius ir mozolius skutinėt, o gausias iš kunigo Jurgučio dar augštesnį paskyrimą, butent Lietuvos Respublikos konsulio, New Yorke.

Tai tokios tokialės. Naujos finansų misijos atvykimas nieko gero mums nesako. Kaszin kaip mes norėtume jai pasisekimo, ji jojo turėti, del išdėstytų priežasčių, negalės. Svarbiausiu uždaviniu šių dienų yra remti prasidėjusį priešklerikalinį judėjimą, nes padėties kitaip nepataisysime. Ir norėdami negalime valstybei padėti, kol nebus klerikalų ragai aplaužyti. Lietuvos Seimas, jeigu jame vėl nepaims viršaut klerikalai, galės padėtį pataisyti, pakeisti Amerikoj atstovybę, o Lietuvoj sudaryti tokią valdžią, kuriai galima butų pasitikėti.

Dabartinė valdžia nei Lietuvoj, nei čia pasitikėjimo neturi. Tuo labiau pasitikėjimo neturi jos tokie agentai, kaip Bielskis, Mastauskis, Česnulis, Čarneckis. **D.**

APIE KLERIKALUS. BEDIEVYBĘ IR KITKĄ.

(Dargvainis).

Svečiai iš Lietuvos tiek sujudino Amerikos klerikalus, kad tik laikykis. Kaip pirma "Garsas," "Dar-kas," ir "Draugas" rašė sieksninius straipsnius apie Bumšą, Garmų ir Bagdoną, taip dabar rašo apie Natkevičių ir Žygelį. Garsina tiek, kiek tiktai gali.

Nelaimei, klerikalai neturi kitokių argumentų prieš svečius, kaip tik prasimanymus. Jie kolioja svečius "bedieviais" — bet nepasako, kur ir kokiu budu jie skleidžia ar skelbia bedievybę. Ar reikalavimas, kad Lietuvos kunigų dvarai butų atiduoti bežemiams, yra bedievybė? Ar reikalavimas, kad kunigai nesikištų politikon, bet dabotų savo bažnyčių ir melstųsi, yra bedievybė? Ar nušvietimas pragaištingos Lietuvai šmugelninkų Purickio ("Poor Ickio"!), Vailokaičių ir kompanijos politikos yra bedievybė?

Tegul atsako klerikalai į šiuos paklausimus!

Nei svečiai iš Lietuvos, nei Sandara, nei Valstiečių Sąjunga niekur ir niekados neskelbė ir neskelbia, kad žmonės netikėtų į Dievą; kad neitų bažnyčion, kad nekalbėtų poterių, kad neduotų prabaščiui ant mišių, kad nekrikštytų vaikų, kad neimtų šliubų bažyčiose. Jie to neskelbė ir neskelbia. **Tad kur gi protas vadinti juos bedieviais?**

Ponai klerikalai, jus turėtumėt dar per ilgą laiką pasimokinti tolerancijos iš tų žmonių, kuriuos jus koliojate bedieviais, griovikais bažnyčios ir tt. Ar jus nežinote to, kad Sandara, priimdama narį, neklausia, ar jis eina išpažintin, ar ne, ar lanko bažnyčią, ar ne. Sandara religijos klausimą skaito neliečiamu kiekvieno žmogaus dvasios turtu. Tikėk, kaip nori,į ką nori. Tai išmintingiausis dalykas.

Ponai klerikalai nėra taip akli, kaip atrodo. Jie žino, kad minioms negali duoti argumentuotų užmetimų, liečiančių Sandaros ir svečių politiką, — nes tuokart minios pamatytų, kur yra teisybė, tuokart minios praregėtų, kas ištikrųjų skleidžia bedievybę, ar Sandariečiai su Lietuvos Valstiečiais, ar kunigai su klerikalų klapčiukais kaip Krušinskas, kuris dabar išlindo su oficiale agitacija prieš Natkevičių ir Žygelį.

Kas platina bedievybę?

Bet kas tai yra **bedievybė?** Ar kurs nors iš klerikalų — kad ir pats Kemėšis — nuties liniją, atskiriančią **dievuočių** nuo **bedievių?** Ar kunigai, kurie vietoj meilės artimo platina neapykantą ir kursto vienus prieš kitus (pav., klerikalų spauda, Garmaus - Bumšo darbuotė, ir tt.) yra dievočiai ar bedieviai? Ar davatkos, kurios meldžiasi lupomis, o širdyje turi pavydo, kerštо, paleistuvybės jausmus, yra dievuotės ar bedievės? Ar žmogus, kurs eina bažnyčion ir ten del žmonių akių kalba poterius, priima komuniją, bet išėjęs iš bažnyčios skriaudžia savo artimą, ar toks žmogus yra dievuotas ar bedievis? Ar kunigas, kurs 99 nuošimčius savo energijos pašvenčia taupymui turto ir tik 1 nuošimtį duoda Dievo tarnybai, yra dievuotas, ar bedievis?

Nutieskite liniją ir išskirstykite savo aveles su avinais, ponai klerikalai, o paregėsite, kad jus esate didžiausi bedieviai, veidmainiai ir Kristaus pardavikai.

Jei kas nors platina tarp žmonių bedievybę, tai tas kas-nors yra ne kas kitas, kaip tiktai patys klerikalai, patys katalikų kunigai.

Klerikalų įtariamieji bedieviai negriauja bažnyčios dogmų, neatitraukia žmonių nuo tikėjimo į Dievą, nuo tikėjimo į pomirtinį gyvenimą. Tuo tarpu tas dogmas ir tą tikėjimą griauja patys tikėjimo sargai — kunigai savo gyvenimu, savo darbais ir mokinimu. Gal norite argumentų? Turime jų!

Kas liepė mylėti artimą, kas liepė neužmušti? Ar ne Kristus, krikščioniškosios tikybos steigėjas? O ką daro kunigai? ką darė papa karo metu? Ką daro musų klerikalai St. Seime, pirmutiniai reikalavę, kad Lietuvoje butų mirties bausmė? Kiek meilės jie išmokino Amerikos lietuvius? Ar jie pamiršo tuos laikus, kada iš didelės artimo meilės kurstė savo pasekėjus supuvusiais kiaušiniais svaidyti į Dr. Šliupą? Ar jie užmiršo, kaip jie sėjo neapykantos nuodus prieš visus, kas jų dudelės griežimo neklauso ir jų partijos kadrilio nešoka?

Kas pavertė bažnyčios sakramentus paprastu tavoru, parduodamu "bargain" pamatais? **Gali nusiderėti, jei mokėsi!** Juk pardavinėjimas krikšto, gedulio pamaldų, šliubų ir tt. yra nedaugiau ir nemažiau, kaip **šmugelis.** Ar ponai klerikalai manot, kad ir žmogaus dušią yra taip pat lengva įšmugeliuoti į dangų, kaip ir Purickiui lengva buvo šmugeliuoti sachariną į Sovdepiją? Kristaus įvesti žmogaus sielos tobulinimui ir ekonominių santykių reguliavimui sakramentai kunigų yra paverčiami įrankiu del asmeniško pasipelnymo. Juk tai paprastas godumas. Ar jus, ponai klerikalai, matote, kad kas nors gali tikėti į jusų skelbiamą dangų, kuriame manote apgyvendinti simoniakus, lupikus, turtais aptekusius prabaščius ir vyskupus?

Pagaliaus paimkite blaivybę, paimkite kuno skaistybę, — kiek jusų lyderių yra pasižymėjusių doru ir blaivu gyvenimu, kurs butų pavyzdis minioms? Girtuoklybė, gašlumas, godulybė, apsirijimas — tai didžiumos jusų kasdieninis gyvenimas!

Ir dabar — **kas platina bedievybę?**

Lietuva nori pasaulinio mokslo — jus gi norite paversti jį sektantišku: norite pasaulinių įstatymų, su botago pagalba, ginti Lietuvos liaudį į dangų. Bet to nesulauksite, — į dangų nieks da prievarta tur but nebuvo nuvystas. Mes norime, kad musų liaudis pati sau dangun eitų, savais keliais, be jusų botago.

Lietuvos žmonėms reikia žemės, kad turėjus kasdieninės duonos gyvenimui. Jųs tos žemės liaudžiai pavydite, kovodami už tai, kad kunigams liktų jų dvarai, — ir kam? Ar tam, kad dar daugiau kunigų, pagundos vedamų, eitų pragaran už godulybę? ir už krovimą žemės turtų? Jus to nesulauksite, — mes kovosime iki paskutinės, kad Lietuvos liaudis nebutų bado pančiu varoma dangun, kad ji to dangaus čia, ant žemulės, galėtų paragauti.

Taigi — **kas platina bedievybę?** kas yra tikras liaudies draugas? Kas yra krikščionybės draugas ir priešas?

DRAUGIJOS EILĖN.

(Pabaiga)

Mėnesinius mokesčius gali sumokėti savo draugijos iždininkui, kuris persiųs Misijos raštinei. Draugijos pačios irgi pasiima L. L. P. Bonų ant išmokėjimo, ypač neturtingosios. Neturtingosios kuopos arba skyriai, neišgalint iš savo iždo boną nusipirkti, tai nors pasirupina bent kiek aukų Vilniaus Atvadavimui parinkti.

Taigi valio lietuvių susipratimas! Valio lietuvių organizacijos! Jusų pastangos, Jusų pasišventimas žymiai pagelbės Lietuvai Vilnių atvaduoti.

Jei dar rastųsi draugijų, kurios kortelių dar neišpildė, arba del kokių nors priežasčių gal kortelių negavo, prašoma tuojaus rašyti Misijos raštinėn žemiaus paduotu antrašu ir tuojaus reikalingos kortelės ir visi nurodymai bus Tamstoms išsiųsta. Kortelių išpildymo laikas yra pratęstas iki pradžiai gegužės mėnesio, todėl yra užtektinai laiko visoms draugijoms tą padaryti. Norima pastebėti, jog visos inkorporuotos draugijos, kliubai, rateliai, lygiai kaip inkorporuotų organizacijų kuopos, ar skyriai gali korteles išpildyti ir bus atatinkamai albume pažymėtos. Begalo svarbu, kad visos lietuvių organizacijos, esančios Šiaurės Amerikos Suvienytose Valstijose, tas korteles išpildytų. Kuo greičiaus tą padarys, tuo pačiai organizacijai bus geriaus.

Reikalaudami kortelių, arba šiaip jau smulkesnių informacijų Draugiju Albumo reikale, prašoma adresuoti:

Representative of Lithuania
370 Seventh Avenue,
New York, N. Y.

REIKALINGI DARBININKAI

Norintieji prisidėti prie demokratinio ir laisvo Lietuvos kulturos ir politikos vystymosi atsišaukite prie:

Lietuvių Politinis Iždas
3252 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

A.L.T.S. REIKALAI

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS NARIAI.

Pirm. V. K. RAČKAUSKAS,
29 West 71-st St., New York, N. Y.
Vice-pir. A. J. GOTAUTAS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
Sek.-Adm. K. J. PAULAUSKAS,
327 E St., So. Boston, Mass.
Ižd. K. PRATAPAS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Iždo Globėjai:

JUZĖ RAUKTYTĖ,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
IZABELĖ SAVILIONIUTĖ,
6 Highland Ave.,
Newton Upper Falls, Mass.
K. SIDABRAS,
357 Broadway, So. Boston, Mass.

Įstatų Komisija:

P. J. ŽIURIS,
10119—118 St., Richmond Hill, N.Y.
S. E. VITAITIS,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
V. J. ŠLIAKYS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Apšvietos Komisija:

K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
DR. K. DRANGELIS,
4101 S. Francisco Av., Chicago, Ill.
V. S. JOKUBYNAS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
Red. V. J. ŠLIAKYS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Kontr. ir Biznio Kom.:

S. MOCKUS,
266 Bolton St., So. Boston, Mass.
S. JOKUBAUSKAS,
1518 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
P. BOLYS,
317 Broadway, So. Boston, Mass.

POLITINIO IŽDO KOMITETAS

Pirm. DR. K. DRANGELIS,
4101 So. Francisco Ave., Chicago, Ill.
Sekr. K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Ižd. DR. A. ZIMONTAS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiti komiteto Nariai:

K. VILKAS,
656 W. 47-th St., Chicago, Ill.
V. M. ČEKANAUSKAS,
Vernon Hotel, Worcester, Mass.
S. GRINIENĖ,
3120 Richmond St., Philadelphia, Pa
S. E. VITAITIS,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
M. Stakėnas, 15 Limerick St.
327 E St., So. Boston, Mass.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp. So. Boston, Mass.:
F. Medisonas,
Viktoras Kiburis,
Kazys Timinskas,

Prie 21 kp., Rochester, N.Y.:
Antanas Balaišis,
Ona Kazakevičienė,
Bronė Matulevičienė,
Barbora Vilnonienė.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Pranas Petrauskas,
Jurgis Kella.

Prie 45 kp., Cliffside, N. J.:
P. Grinius.

Prie 49 kp., Lowell, Mass.:
Juozas Pečiukonis.

Naujai atgimė 52 kp., Gardner, Mass.:
Juozas Baublys,
Antanas Budris,
Jonas Lykas,
Alekas Nakutis,
Adomas Padelevičius,
Mikas Stakėnas,
Antanas Matulis.

A. Trainavičiaus auka $1.00
A. Šalčiaus auka P. Iždo. 5.00

ŠVIESKIME BROLIUS LIETUVOJE.

Amerikos lietuvių klerikalai, surinkę dešimtis tukstančių savo "kulturos vajui" jau viešai paskelbė, kad už savo partiją pradėjo varyti agitaciją Lietuvoje, kad ateinančiuose rinkimuose vėl galėtų savo kopustagalvius įstatyti į Lietuvos valstybinį aparatą, kur riebus klebonas susiglėbiavęs su Varšuvos bajoru liuosai galėtų džiką šokti, visai neatsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos kaimietis yra apiplyšęs, alkanas, ir pagalios neturi nuosavos pastogės gyvenimui.

Musų klerikalai, sulyg Bagdono pranešimo, jau pradėjo tą savo juodą darbą kaip kad jie jį vadina: "už šventą Lietuvą, už laisvą tikybą." Mat jie tikybą mato laisvą tik tada, kada ji uždės leteną ant kiekvieno Lietuvoje gyvenančiojo sprando, kuris nors visai jos nepageidaus, bet turės pildyti verstinai, ir mokėti duokles klioštorių ir špitolių su klebonijomis palaikymui. Šiandien mes jau girdime musų klerikalų misijonierių atsisveikinimo pamokslus, per kuriuos jie pasako, kad didelis darbas juos laukia Lietuvoje. Tas jų didysis darbas tai yra toks, kad koveikiausiai už surinktus Amerikoj pinigus paleisti kodaugiausiai agitatorių po Lietuvos kaimus ir miestelius, kad visas Lietuvos bakužes ir visus stulpus apipilti savo agitacijos plakatais, ir kad kaip pereituose rinkimuose, taip šiuose, vėl nachališkai apgavus Lietuvos artojus ir įstačius savus kandidatus į Lietuvos parlamentą, kurie visiškai nenori pažinti aviešimtojo šimtmečio pasaulio tautų gyvenimo, persistato sau tryli tojo šimtmečio laikus ir nori juos įvykdinti lietuvių gyvenimam.

Mes, Sandariečiai, kaipo kovotojai už pilną Lietuvos laisvę ir demokratiją, turėtume apsaugoti savo gimines nuo klerikališkų viliugysčių. Kiekvieno musų priedermė yra užrašyti savo gimines arba draugus "Sandarą" į Lietuvą. Kurie Sandariečiai tai yra užrašę, tai iš Lietuvos kaip "Sandaros" Administracija, taip ir prenumeratoriai, gauna labai džiaugsmingas padėkas. Kad supažindinti Sandariečius ir Sandaros skaitytojus su Lietuvos žmonių simpatija "Sandarai," paduodu ištrauką iš Z. Kudurausko laiško, rašyto M. Kudurauskui gyvenančiam Hudson, Mass. Laiškas skamba sekančiai:

"Gavau nuo Tamistos du siuntinių laikraščių, už kuriuos tariu tukstantį kartų ačiu. Labai man patiko "Sandara," nes "Sandaroje" yra labai daug puikių naujienėlių ir pasiskaitymų, o man labai malonu skaityti tokis laikraštis, kadangi jis teisingai aprašo klerikalu visus darbus. Kad brolis esi toks man geras, ir siunti svarais laikraščius, tai širdingai prašau, kad nepraleisdamas nė vieno visus "Sandaros" numerius man prisiųstumei arba tiesiai ant mano vardo užrašytumei, tai mes visi žinosime apie Amerikos klerikalų darbelius. Tai buk toks geras, tik nepamiršk "Sandarą" prisiųsti."

Tokių laiškų daugybes galėtumem patalpinti, iš kuriu matome, kokis yra noras Lietuvos žmonių gauti amerikiečių laikraščius. Tad kaip Sandariečiai, taip ir visi Sandaros skaitytojai, užrašykite "Sandarą" savo giminėms bei draugams Lietuvoje. Argi jau mes galime buti tokie šykštuoliai, kad pasigailėsime $3.00, už kuriuos padarysime džiaugsmą savo draugui per visus metus, na ir tuom pačiu laiku labai daug prisidėsime savo vienminčiams kovoje už laisvą demokratišką tvarką Lietuvoje, ir tuokart klerikalai taip lengvai nesuvadžios Lietuvos kaimiečius. Tad švieskime savo brolius Lietuvoje.

K. J. PAULAUSKAS.

PRANEŠIMAS A. L. T. SANDAROS CONN. APSKRIČIO KUOPOMS.

Gerbiamieji! Conn. apskr. susivažiavimas bus New Britain, Conn., Balandžio 30 dieną, 345 Park Ave. Prasidės 10 val. iš ryto.

Taigi pasirupinkite atsiųsti delegatų koskaitlingiausiai, nes yra daug svarbių dalykų, kuriuos susivažiavimas turės apsvarstyti.

A. L. T. S. Apskr. rašt.
G. J. Trečiokas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS NAUJOS ANGLIJOS APSKR. KUOPOMS.

Gerbiamieji!

A.L.T.S. Naujos Anglijos Apskričio pus-metinis suvažiavimas bus Balandžio 30 d. 1922, 10 val. išryto, A.L.T.S. 7 kuopos kambaryje, 327 E Street, So. Boston, Mass.

Visos kuopos privalo atsiųsti kodaugiausia atstovų į šį susivažiavimą, nes šiame svarbiame monente, kuomet verda klesų kova ir kuomet visos partijos pasirengę darbininkiška skraiste varo nešvarią ir pragaištingą darbininkams politiką, mes, Sandariečiai, kaipo tikri darbo žmonės, turim sukrusti ir nutraukti nuo jų tas skraistes ir parodyti liaudžiai tikrąjį jųjų veidą. Mes turim buti Lietuvių tautos sargyba, turim perspėti žėdną darbininką, nurodydami organizacijas tikrai kovojančias už darbininkų buvį; turime įtempti visas savo pajiegas ir stengtis ištraukti tuos darbininkus, kurie dar protiškai vergauja ir kurie yra laikomi tamsybėje.

Broliai darbininkai! Stokim į Sandariečių eiles, nes tai vienintėlė organizacija, kuri ne svajoja apie jokį užgrabinį gyvenima, nejieško žemiško rojaus, bet dirba darbą, kovoja su visokiais apsimetėliais ir skelbia tikrą darbininkišką obalsį.

P. Bolys,
A.L.T.S. N. A. Apsk. rašt.
26 Carnes St., Lynn, Mass.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

AMSTERDAM, N. Y.

Pastangomis A. L. T. S. 67 kp. kovo 29 d. buvo surengtos prakalbos A. L. Kliubo švetainėje Lietuvos Steigiamojo Seimo nariui gerb. V. Natkevičiui. Nors prakalbos buvo paprastą vakarą, bet žmonių į prakalbas atsilankė pilna svetainė.

Savo aiškioje kalboj gerb. svečias išpasakojo žmonėms, kaip Lietuva valdosi, kokios Lietuvoje yra partijos ir katros yra prielankesnės ponams, ir katros Lietuvos pil. darbo žmonėms.

Nors musų žmonės buvo girdėję įvairių propagandų, šmeižiančių Lietuvos Valstiečių atstovus, betgi nesusidemoralizavo ir per gerb. Natkevičiaus prakalbas sudėjo aukų Lietuvos Politiniam Iždui, kovai Lietuvoje su lenkomanais ponais bei jų šalininkais $207.47. Nors Amsterdamiečiai nesenai prakilniam taip pat tikslui sudėjo L. Šauliams apie $500.00, tad supranta, jog reikalinga ir politiškam reikalui užstojimui teisių paprastų žmonelių.

Aukojo sekantieji tėvynainiai, **po $50.00:** Jonas A. Urbelis; **po $5.00:** A. Tamuliunas, A. Šeštokas, A. J. Lukšis, P. J. Lalas, J. Andriušis; **po $2.00:** J. Kaupelis, J. Liberis, J. Raila, M. Kristinaitis, S. Jazdauskas, J. Gaska, J. Kristinaitis, A. Petrila, J. Venckas, J. Kimbarauskas, J. Šlikas, M. Stakauskas, D. Yurkunas, V. Bliuvas, A. Čikanavičius; **po $1.00:** P. Plankis, J. Burbulis, S. Basalas, J. Vaitelis, J. Mačiulis, S. Klebonas, J. Bublinskas, V. Janušauskas, J. Kranauskas, A. Urbelis, A. Valikonis, A. Šidlauskas, A. Bliuvas, V. Kerbelis, E. Varonavičiutė, J. Stankevičius, P. Velička, A. Petrila, S. Raila, M. Kriaučiunas, J. Vasiliauskas, J. Jozapaitis, K. Malkevičiutė, S. Kiselis, V. Šiaulis, V. Petrila, J. Kiaunia, S. Žudžis, A. Butkus, V. Burimauskas, V. Barkauskas, A. Mockus, K. Šandaras, J. Liužinas, T. Stankevičius, V. Sanvaitis, D. Pručinskas, P. Petras, T. Vainauskas, J. Gudžinskas, J. Švegžda, J. Tamašauskas, B. Gustas, A. J. Kubilius, S. Ambrasas, P. Grinis, K. Aučiunas, J. Latvis, J. Činikas, J. Jakaitis, S. Žostautas, A. Grincas, T. Svoba, J. Siurbia, A. Gudžinskaitė, J. Rimka, J. Kazikaitis, B. Belžakas, J. Urbelis, A. Kupčiunas, P. Valis.

Surinkus aukas, gerb. Natkevičius dar kalbėjo apie žemės reformas Lietuvoje. Laike jo prakalbos publika atydžiai klausė. Po prakalbų priėmė klausimus ir į juos aiškiai atsakinėjo. Klausimai veik visi rimti buvo. Kuomet nebeatsirado klausimų, gerb. Lietuvos Valstiečių atstovas visiems širdingai ačiavo už aukas. Po visai jo kalbai užrašinėjo laikraščius iš Lietuvos. Kiek esu patėmijęs, tai gan daugelis užsirašė sau ir į Lietuvą saviems, daugiausia "Lietuvos Ukininką," tai yra Lietuvos Valstiečių organą. Kai-kurie ir pirko akcijų (šėrų) "Varpo" Bendrovės.

Pabaigus pasekmingai vakarą, keliolika Sandariečių su Sandarietėmis ir gerb. svečiu susisodino į automobilius musų pasiturintieji biznieriai — D. Yurkunas ir P. Velicka. Nuvažiavę pas pil. Velicką, ten rado gerb. tėvynainės Velickienės, puikią vakarienę pagamintą, prie kurios visi linksmai šnekučiuodami su garbingu svečiu, nepajuto, kaip sulaukė 2-ros val. nakties. Tuomet jau norom - nenorom turėjom atsisveikinti.

A.L.T.S. 67 kp. rep.
P. J. Lalas.

PATERSON, N. J.

A. L. T. Sandaros 38 kuopa nors ne yra nariais skaitlinga, bet pastaruoju pusmečiu pasirodė veiklesnė. Buvo parengtos prakalbos: praeito gruodžio mėnesį kalbėtojas buvo gerbiamas P. J. Žiuris iš Richmond Hill, N. Y.

Vasario mėnesyj musų kuopa, pasitarus su keliata kitų draugijų, apvaikščiojo ketverių metų Lietuvos nepriklausomybės šventę, prisidėdama kaip su darbu, taip ir su finansais.

Taiposgi pastarame pusmetyje buvo paaukota iš kuopos iždo penki doleriai Sandaros skolų išmokėjimui.

Kovo 21 paruošėm prakalbas — kalbėtojas buvo musų gerbiamas svečias iš Lietuvos, Steigiamojo Seimo Narys, Kapitonas Natkevičius, kuris plačiai nurodė buvusią ir dabartinę padėtį Lietuvos, o ypač Steigiamojo Seimo darbuotę. Kas įdomauna Lietuvos darbartine padėčia, tam yra dabar aiškiai, prie ko veda dabartinė Lietuvos vadovaujančioji partija.

Publikos prakalbose buvo susirinkę apie 300 ypatų. Buvo renkamos aukos —surinkta iš viso penkiasdešimts dolerių. Surinkta neperdaugiausia. Priežastis to bus gal biskį apsileidimas mus pačių Sandariečių, o po kita ir bedarbė ant kai kurių atsiliepia. Reikia tarti varde musų kuopos ačiu gerbiamam L. Ribnieriui, kuris davė veltui automobilių parvežti ir nuvežti gerbiamą kalbėtoją.

Gerbiamieji Patersono Sandariečiai! malonėkite atsilankyti į susirinkimą. Koskaitlingesnis susirinkimas, to daugiau bus išreiksta ir sukoncertruota sveikų minčių, iš ko pasidarys ir didesnis veikimas. Apgailėtina, kad ir pirmininkas musų tankiai pamiršta susirinkimą. Susirinkimai buna pas L. Tocionį kas antras nedėldienis po pirmam, antrą valandą po pietų.

J. Cilenčiavičius.

GARDNER, MASS.

Atgijo A. L. T. S. 52 kuopa.

Bal. 2 d. Aušros choro praktikoje M. Stakėnui pasiskundus, kad Sandaros Centras suspendavo A. L. T. S. 52 kuopą, tai yra vietinę tautininkų kuopą dėlei neužsimokėjimo mėn. duoklių, Aušriečiai tautinės pažangos vaikinai, kaip tai: Antanas Matulis, Jonas Lykas, M. Stakėnas, J. Baublys, Antanas Budrys, Ad. Padalevičius ir Alekas Nakutis kiekvienas sumetė po vieną dolerį ir iš 7 narių atgaivino Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 52 kuopą. Buvo nuspręsta iki Velykų kuopą padidinti iki 20 narių. A. L. T. S. 52 kuopos pirmininku tapo Antanas Matulis, pasaulinio karo vateranas. Sekretorium M. Stakėnas, kasierium Ad. Padelevičius.

Valio Gardnerės tautinės pažangos lietuviai! Tikima, kad greitai A.L.T.S. 52 kuopa pakils iki 50 narių. **X.**

GREENFIELD, MASS.

A.L.T.S. 73 kuopos nariams.

Gerbiamieji Sandariečiai Greenfield'o, Mass.! Jau laikas ir mums pabusti iš miego ir pradėti stot į darbą sykiu su kitomis Sandaros kuopomis. Mes labai toli atsilikome. Mes pasirįžom per susirinkimą, priketinom prirašyti visi po naują narį iki kitam susirinkimui, bet jau netoli tas laikas, o da nė vienas savo prižadą neišpildėte. Aš nemanau, kad tai labai sunkus darbas kožnam surasti po vieną narį. Nemanau, kad jau visi prirašyti prie Sandaros. Gal sakysit, kad negalima prirašyti? Tai netiesa! Greenfield'e yra lietuvių, katruos galima prikalbinti. Ir labai lengva nors vienas, o kai visi po vieną prikalbįsim, kad mus kuopa bus skaitlinga nariais ir patys imsimės atlikti didelį darbą. Ir patartina kiekvienam pasistengti, kat neateitumetsu tuščiomis rankomis į ateinantį susirinkimą. Tik pamislykit, ar nebus mums patiems smagu, kad mes savo kvotą išpildėme ir turėsime garbės pasisakyti, kad ir mes mokame atlikti savo reikalus pavyzdingai, kai ir kitos kuopos. Jeigu nedirbsime, niekas neduos nieko, nematoma jiega nepadarys skaitlingą organizaciją.

Labiausia patartina organizatoriui nors mažą laiko valandėlę pašvęsti agitacijai, o, beabejonės, jisai gaus kelis naujus narius, Aš manau, kad gerb. organizatorius parodys, ką gali. Aš žinau, kad jisai yra pilnas energijos ir gabus darbuotojas, jisai neatsiliks nuo kitų organizatorių. Linkiu gerų pasekmių. Dar kartą vardan kuopos prašau visų narių: atlikit savo prižadus!

S. J. K., pirm.

DETROIT, MICH.

Kovo 19 d. A. L. T. S. 29 kuopa laikė ekstra susirinkimą, kuriame narių nors ir ne perdaug dalyvavo, bet dalyvavusių upas buvo pakilęs. Ypačiai visi džiaugėsi atvykimu gerbiamų svečių V. Natkevičiaus ir B. Žygelio, kaipo Lietuvos pažangiosios visuomenės atstovų ir Lietuvos Steigiamojo Seimo narių. Taigi pavesta kuopos valdybai, kad jinai susižinotų su centru ir nuoštųsi prie tinkamo priėmimo gerbiamų svečių.

Toliaus svarstyti kiti dalykai, kaip tai grynai agitatyviškų prakalbų surengimas už A.L.T.S. Taipogi pavesta valdybai, kad progai pasitaikius surengtų prakalbas. Ta proga gal pasitaikyti laike S.L.A. Seimo. Pakalbėjus apie kitus dalykus, nariai pareiškė: Romos agentai dirba, kad pastatyti mums kartuves, o mes dirbsime, kad jie patys ant tų kartuvių pasikartų.

Taipogi tą pačią dieną 7:30 val. vakare po No. 9249 Cardoni ave. susirinkęs jaunuolių burelis sutvėrė bepartyvę jaunimo draugiją po vardu "Trimitas," kurioje galėtų susieiti visi dailės mylėtojai be skirtumo pažiurų bei lyties. Pirmiausia nutarta tverti vyrų chorą—tam tapo išrinkta ir komisija, kuri suras mokytoją ir vietą, ir kad tas bus atlikta, prasidės choro praktikos.

Taigi, brangus Detroito jaunime, lauk "Trimito" užtrimituojant, o išgirdęs apleisk susmirdusius pulruimius ir barruimius! Gana jau mes ir taip daug savo brangių jaunų dienų ten sunaikinome, kurios amžiais nebegrįžš. Taigi, brolau ir sesute, stok į šios draugijos eiles, stiprink jos eiles, o ši draugija, išaugus, suteiks darbo, smagaus darbo kožnam dailės mylėtojui.

Pirmiaus paklausti: delko neapleidžiate šitų viso civilizuoto pasaulio paniekintų vietų? atsakydavote, kad nėra kur pasidėti; girdi: ar čia Detroite yra nors viena tinkama jaunimo draugija? Na ir, žinoma, tai buvo teisingas pasakymas, nes iki šioliai ištikrųjų liuosos draugijos musų mieste dar nebebuvo.

Bet nuo dabar ta spraga likosi užpildyta ir tokiai kalbai nėra pamato, kad nėr kur pasidėti. Tik greičiau pasiteiraukit, kur "Trimito" draugija laiko susirinkimus ir greičiau stokite jos eilėsna, nes viena valanda veltui praleista amžiais jau nesugrįš. **J. Laukonis.**

BRIDGEPIRT, CONN.

Bridgeporto Sandarietis apsivedė su Bostono Sandariete.

Augustas Sapega su Pil. Elena Petrušauskaite kovo 19 d., 1922. ėmė civilį šliubą Bostone pas teisėją A. Vasiliauską. Bridgeporto draugai Sandariečiai linki jaunai porelei gražaus gyvenimo ir geros pasekmės. Turiu paminėti, kad jiedu budami pavieniais apsčiai darbavosi A. L. T. Sandarai.

Buvęs Vestuvėse.

Auksutė.

GERMELSHAUSEN

IŠ VOKIŠKO. **LEGENDA.**

Rudenyj, 184-metais, smagus jaunikaitis išpalengvo ėjo keliu nuo Marinlaukio į Viktolnamius.

Iš pirmo pamatymo buvo galima spręst, kad tai ne koksai paprastas gizelis, kuris, eidamas iš vietos į vietą, darbo jieškojo. Tą neliudijo didelis portfelis pririštas prie ryšulio ant pečių: jo veidas turėjo malonią, inteligentišką išvaizdą, ir jo aprėdalas aiškiai rodė, kad jis ne žemo luomo.

Jis ėjo retais žingsniais, ir gėrėjosi grožybėmis, kurias gamta skleidė abiejuose kelio šonuose. Po kiek laiko, giliai atsidusęs jis sustojo, ir, atsirėmęs į medžio stuobrį klausės harmoningų varpų balsų, plaukiančių iš tolimo miestelio, skelbiančių vidudienį. Ir varpų garsas pranyko, bet jis tebestovėjo ant vietos paskendęs svajonėse. Jo siela lėkė ten, toli, toli, ant kalnų, kur jo močiutė ir sesutės gyveno. Netikėtai ašaros pasirodė jo akyse, bet ne ilgam, nes jaunikaičio optimistiška mintis nedaleido pasiduoti liudėsiui. Nusiėmęs kepurę, pasikloniojo į tą šoną, kur, spėjo, yra jo tėvyškė, ir, stipriau laikydamas savo lazdą, traukė toliau.

Saulė kaitino iš viršaus; kelias buvo numintas per atvirą laiką, ir dulkės troškino žmogų. Jaunikaitis dairėsi bene suras kitą, malonesnį taką, medžių pavėsyj. Nesuradęs, jis nusileido pakalnėn, ir, atsiguląs ant žolės, ilgai gėrė iš tyro upelio, kuris bėgo per žalią pievą ir pranyko medžių tarpuose. Jis numetė ryšulį ir portfelį nuo nugaros ir paėjo nuo upelio apžiurėti vietos gražumus. Apėjęs apie medžius ir krumus, jis pamatė reginį, kuris privertė jį sustot ant vietos. Graži, jauna mergaitė, keistuose drabužiuose, sėdėjo užsimąsčius ant didelio akmens. Taip sėdėdama, ji padarė tokį artistišką paveikslą, kad jauninaitis negalėjo atsigėrėt. Nežinia, kaip ilgai jis butų stovėjęs, jei mergaitė nebutų pajutus jį. Ji greitai pašoko, ir pribėgus prie jo, apsikabino jį ir karštai pabučiavo.

—Aš maniau, kad visai neateisi, mano mielas Girkonte, — pratarė ji švelniu balsu, glausdama savo geltoną galvą prie jo krutinės.

Vaikinas buvo taip nustebęs jos pasielgimu, kad negalėjo pratart nė pusę žodžio. Bet, atsipeikėjęs šiektiek, mandagiai pratarė:

—Atsiprašau, tamsta turi klaidą. Aš esu Daumontas Maronas, ne Girkontas.

Lyg netikėdama, mergaitė išpalengvo pakėlė galvą, ir, gerai pažiurėjus į jį, labai nuliudo — jos mėlynos akys prisipildė ašaromis, ir ji giliai atsiduso.

Daumontas, neatitraukdamas savo akių nuo jos veido, ramino ją kaip galėdamas.

—Meldžiu tamistos neliudėt. Aš turiu viltį, kad jisai greitu laiku ateis.

—O ne, aš nemanau, kad jis beateis, nors jis man taip tikrai pažadėjo, kad ateis anksti šį rytą.

—Bet jau vidudienis! Meldžiu tamistos neįsižeist. Aš manau, kad jis yra niekam nevertas, jei negali išpildyt pažadą, tamstai duotą.

—Ne, tamista neįžeisi manęs, bet... — ir ji vėl giliai atsiduso:— Aš gerai žinojau, kad jis neateis, nes dabar tas jam negalima.

—Kaip tai? — Daumontas negalėjo jokiu budu išsivaizdint, kaip tas nežinomas vaikinas galėjo pražadėt tą, kas jam negalima buvo atlikt.

—Vėliaus tamista sužinosi. Dabar, prašyčiau tamstos užimt Girkonto vietą, ir eit su manim pietautų, nes tėtušis turbut seniai laukia.

Daumontas su mielu noru sutiko, ir, pasiėmęs savo ryšulį, ėjo su mergaite, kuri, užmiršus savo liudėsį, šnekučiavo linksmai. Ji jam pasakė, kad vadinas Gerdutė, ir išsireiškė, kad jos tėvas yra majoras miestelio, kuriame gyvena. Ji vartojo savo kalboje keistus, negirdėtus sakinius, kurie, Daumontui rodėsi, buvo vartojami keli šimtai metų atgal. Be to, ji išreiškė didelį nustebimą, kuomet jis pasakojo apie miestus, kuriuose buvo, dalykus, kuriuos matė ir apie garinius trukius, telegrafus, ir tt. Ji visiškai nežinojo, ką tie žodžiai reiškia, ir jis turėjo jai viską aiškinti. Jis nesijuokė ir nė kiek nenustebo, nes buvo skaitęs, kad čia tarp kalnų yra tokių žmonių, kurie gyveno be jokio susinešimo su visuotinu pasauliu, ir jis manė, kad ir Gerdutė paeina iš panašių žmonių.

Taip kalbėdami, jie priėjo miesto vartus. Vos įžengus, Daumontas pastebėjo didelę, netikėtą permainą atmosferoj. Laukuose saulutė švietė šiltai ir dangus buvo mėlynas be jokio debesėlio. O čia, tamsi, drėgna ukana gulėjo ant viso miesto, neįleisdama mažiausio saulės spindulėlio. Jis paklausė Gerdutės, ar tai dumai iš fabrikų, ar taip migla. Ji trumpai atsakius, kad taip nuolat pas juos buvo, atmainė kalbos temą. Einant miesto gatvėmis viskas buvo tylu, ir, jei sutikdavo kurnekur žmogų, jisai nieko nesakęs, praėjo nuleidęs galvą. Nebuvo girdėt nė šunies lojimo, nė vištų kvaksėjimo —tarsi buvo įėję į negyvėlių žemę. Gerdutė taipgi buvo nustojus kalbėt. Bet, priėjus prie didžiausių namų aikštėj, Gerdutė, tyliu balsu, paprašė jį į vidų.

Namo vidus buvo tamsus ir drėgnas, kaip sklepas, ir, kol akys priprato prie menkos šviesos, Daumontas nieko nematė, tik girdėjo Gerdutės balsą, perstatantį jos tėvą. Patrynęs akis, jis matė diktą senį, sėdintį prie stalo. Vienam kampe sėdėjo senukė prie ratelio, o antram du vaiku sėdėjo tyliai, ir žiurėjo į jį didelėmis akimis. Tas tylumas buvo toksai misteriškas, sloginantis, jog šaltas šiurpulys sukratė Daumonto kuną. Senis pakvietė pietaut. Visi tyliai atsisėdo, ir viduramžė moteris atnešė valgių iš kito kambario. Visi valgė ir visi tylėjo. Pabaigus valgyt, senis vis tylėdamas, atnešė bonką iš šėpos. ir pripylė visiems po didelį stiklą vyno, kuris, net toje tamsoje, žėrėjo, kaip rubinu sauja. Vynas, turbut, labai senas buvo, nes buvo labai aromatiškas, ir tuoj išgėrus jį, Daumontas jautėsi, kaip uždegė jo kraują.

Kaip bematant iš tylumos pasidarė didelis triukšmas. Senis pagriebė iš kaszin kur smuiką, ir pradėjo griežt tokį smagų šokį, kad net senukė nenusėdėjo ramiai savo kampe. Senis griežė stovėdamas prie lango, ir, kuomet buvo gerai įsismaginęs, staiga sustojo, žiurėdamas į gatvę. Visi pribėgo prie lango pamatyt, kas ten yra. Burelis žmonių ėjo gatve išpalengvo, liudnai. Pirmi keturi vyrai nešė ant pečių karstą (grabą). Už jų ėjo jaunas vyras, didelio liudėsio apimtas; šale jo bėgo maža mergaitė, linksmai juokdamasi. Kuomet procesija praėjo, visi atsiduso, ir vėl pradėjo linksmintis. Linksmybių pertraukoj, Daumontas nupiešė Gerdutės paveikslą. Bet tėvas sudraudė jį, ir liepė sudraskyt. Daumontas permaldavo, ir jam buvo leista pasilaikyt paveikslą, su ta išlyga, kad jo kampe nupieš procesiją, kuri ką-tik buvo praėjus. Nupiešęs reikalautą reginį, jis įsidėjo paveikslą į savo krepšį. Bededant paveikslą, Gerdutė priėjo, paprašė, kad išeitų su ja pasivaikščioti.

Atsisveikinę laikinai, jie išėjo. Gatvėse taipgi buvo matyt didelė permaina, kaip Gerdutės namuose. Žmonių buvo pilnos gatvės — visi dabar linksmai kalbėjosi ir juokus krėtė; vaikai žaidė, ir gyvuliai bėgiojo pasieniais.

(Bus daugiau.)

KODEL LIAUDININKAI IR VALSTIEČIAI (VALSTIEČIŲ SĄJUNGA) PIRMIAU DIRBO IŠVIEN VYRIAUSYBĖJE, O DABAR NE?

S. Liaudininkų Demokratų ir Valstiečių Sąjungos partijos, kaipo griežtai valstybinės statydamos valstybės reikalą augščiau už savo partijos reikalą, nesmerkia visiškai galimybių tam tikrais momentais ir tam tikromis sąlygomis dirbti išvien valstybės darbą ir su kitomis partijomis, nors jos turėtų aiškų buržuazinį arba net klerikalį pobudį. Visiems yra gerai žinoma, kokioj padėty Lietuva: priešininkų galybė, draugų maža. Lietuva negali ramiai vesti joj atstatymo darbą, nes kovoja tai su rusais, tai su bermontininkais, tai su lenkais. Nėra Lietuva dar gavus iš Santarvės valstybių ir "metrikų," kad ji butų pripažinta joms lygi de jure valstybė. Lietuvos valstybė dar neturi galutinai nustačius ir sienų. Sunkus joje ir piniginis klausimas, nes Lietuva dar neturi savo pinigų, kuriems butų užtikrintas kelias, o moka duoklę vokiečiams. Tokioj sunkioj valandoj Lietuvos Respubliką kuriant valstybinių partijų yra pareiga išvien dalyvauti vyriausybės sudaryme tam tikromis nustatytomis sąlygomis.

Sunkiausioji valstybės kurimo našta užtat ir tenka s. liaudininkams demokratams ir Valstiečių Sąjungos žmonėms. Tai be galo kenkė šioms partijoms. Taip sunkiose apystovose valdyti šalį nėra dengvas daiktas. Jau Tarybos laikais, nors buvo užpildyta išimtinai vienais klerikalais (nes s. liaudininkai ir socialdemokratai del Tarybos neigimo liaudies teisių renkant Urachą išstojo) Lietuvos nepriklausomybės labas ir jos darbo žmonių gerovė vertė liaudininkus esant valstybei didžiausiame pavojuje imti valdžios vairą į savo rankas, ką ir padarė d-gas Mykolas Sleževičius tuo laiku, kada Vilnių apspito ir lenkai ir rusai.

Priešams numirus, pradėjo nerimti įvairaus plauko "krikščionys". Padaro krizį. Atsidurė prie Dovydaičio, taip vadinamo "gyvojo ražančiaus," ministerių kabineto, kuris išsilaikė 31 dieną (sic!), o paskiau vėl pasikloniojo M. Sleževičiui, sakydami: "Imk ir valdyk mus..." Ir vėl jis valdė, o jojo pirmas reikalavimas buvo, kad neturinti šalyj pasitikėjimo "kaizerinė" Taryba nesirinktų. Taryba neiškentė, rinkosi, ištiko krizis, o krikščionys neturėdami kam įduoti vyriausybės vairą nusilenkė vėl liaudininkui E. Galvanauskui, garsiajam 1905 m. "cicilikui," kurs taip buvo sujudintas tuo klerikalų pasiulymu, kad ir iš partijos išstojo. Atėjo rinkimai į Steigiamąjį Seimą. Vyskupai davė kunigams dispensus auginti barzdas, bolševikiškai rėdytis (agitatoriams kunigams), nešioti frakus ("diplomatams" kunigams) ir visiems rodės, kad klerikalai rimtai rengiasi kraštą valdyti.

Ir ką gi? Susirenka visų laukiamas Steigiamasis Seimas. Suvažiuoja 59 krikščionys iš 112, vadinasi. pusė su kaupu Lietuvos. Visiems atrodė, kad krikščionių demokratų turi buti geriausias upas. Jie šalies valdonai, jie —visa Lietuva. Bet vėl pasirodė, kad vienas dalykas buti kunigėlių ir maldingų moterėlių išrinktam, kitas dalykas sugebėti valstybinį darbą dirbti. Pasirodė kaip juos nesodintum, o į muzikantus netinka. Iš savo tarpo niekaip negalėjo parinkti ministerių, o ypač ministerio pirmininko ir vėl atsikreipė į liaudininkus, sakydami: "valdykite šalį, o mes s u t i n k a m e ir dvarininkų žemes dalinti ir bažnyčią nuo valstybės skirti kaip kad jus reikalaujat..."

Liaudininkai ir Valstiečių Sąjunga matydami, kad išeities nėra, kad valstybė turi galų gale turėti ministerių kabinetą, sukandę dantis, siuntė d-rą Grinių vadovauti ir sudaryti ministerių tarybą. Klerikalai nusilenkė ir atsidarė vadovavimui didžiausios jų ėdros. Atsiminkime tiktai, kiek savo laiku pamazgų ant d-ro Griniaus jie pylė, šiam begyvenant Mariampolėje, kunigai jojo namo keliuose varstuose lenkėsi, o dabar, jausdami savą bankrutą, pasidavė jo vadovavimui, ir d-ras Grinius buvo ministeriu - prezidentu nuo 19 birželio 1920 metų iki vasario 3 d. 1922 m.—viso 595 dienas. Krikščionys demokratai ištesėjo į ministerius vieną kunigą, kuris taip smarkiai "apsiskandalino" su šmugeliu ir dar į švietimo ministeriją įstatė jauną vaikiną.

Dabar ir bus aišku, kodel kaime dažnai išgirsti kalbų, kad, girdi, jeigu nebutų liaudininkų ir Valstiečių Sąjungos, tai butų bloga ir su valstybe, nes tikrai nebutų kam šalį valdyti. Tose kalbose daug, žinoma, perdėta, bet rodo į tai, kad žmonės supranta Lietuvos padėtį.

Esant prie vyriausybės vairo daug kartumų tenka. Prieš save sukeli daugybę nepatenkinimų, kas partijai nėra sveika. Žvalgybose ir kitose įstaigose dažnai knibždėte knibžda klerikalų tarnai, už kurių darbus taip pat rausti prisieina. Tokią padėtį krikščionys demokratai naudoja saviems tikslams. Jie sako: "Ne musų valdžia, bet liaudininkų."

Turint galvoj valstybės reikalus, krikščionių demokratų nuolaidumas del jų silpnumo tokia koalicija ligi tam tikrų sienų ir buvo galima. Liaudininkų ir Valstiečių Sąjungos partijų žmonės arba jiems prijaučiantieji ir visiškai svetimi klerikalų politikai didžiausia našta valstybės kuriamo darbo viduj ir užsieniuose taip ir neša, budami dažnai nedėkingai klerikalų apšaukiami. Musų užsienių gabiausi atstovai: Naruševičius, Sidzikauskas, Zaunius, Šaulys vis tai aiškųs antiklerikalai. Nebereikalo juos kunigas Bučys "Laisvėje" ir išgarsino, kaipo laisvamanius, "kad laisvamaniai užsienių politiką tik te ir veda."

Išimtį sudaro Čarneckis Amerikoj ir naujai iškeptas diplomatas Bizauskas, skiriamas prie Vatikano.

Tiems, anot kunigo Bučio, "laisvamaniams," tenka daug karčių žodžių už jų didelius darbus, tenka ir daug rausti už jų šefų kunigų (Purickio) darbus, bet valstybės reikalas juos spiria su pasišventimu dirbti ir jie dirba, net klerikalų koliojami. Ypač gerb. Vileišiui daug tų kartumų teko. Politinės partijos paprastai del valdžios varžosi ir ima valdžią į savo rankas, jeigu tik savus nusistatymus gali pravesti, ir prisieina daryti nusileidimų, kurie nelaužo principų, tečiaus, kada dauguma, nori principus laužyti, turi įvykti krizis.

Visai suprantama, kodel liaudininkai ir Valstiečių Sąjunga buvo valdžioj ir net turėjo ministerių taryboj kelis kartus savo pirmininką, nors sulyg Tarybos ir Seimo sudėties kitaip turėtų buti. Ir dar suprantamiau, kodel tas "mariažas" (šliubas) tol gali but stiprus, kol lieka neižeisti principai. Prilipus liepto galą, kada turėjo buti galutinai priimta žemės reforma, mokyklų įstatymas, klerikalai užsispyrė pravesti savo grynai klerikalų nusistatymą.

Jie panorėjo daugiau žeme aprupinti ne tiek bežemius ir mažaženius, kiek visokius dykaduonius jezuitus ir kitokius "zokoninkus," iš dvarų sudaryti bažnytinį fondą klioštoriams. Prieglaudas, mokyklas, ligonines, kurios yra valstybės žinioje, paverst į klioštorius —tamsinimo liaudies dvasios įstaigas, aprupindami klebonus 150 margų (80 ha.) žemės, o bažnytines žemes palieka nenusavintomis, nes to negalima, girdi, daryti be Rymo sutikimo (sic)!

Kas mylis savo šalį ir jos laisvę ar galėjo duoti sutiki-

(Seka ant 6 pusl.).

A. A. TULYS.

BURTAI.

Ados parafernalija, bučkiai, glėbiai karšti
Man dingo, išnyko ir dabar kaip ir užmiršti.
Nemenu ar daug galvojau apie tą mergą, ar jos geidžiau;
Vien jaučiu, kad dabar viską apie ją išsklaidžiau.
Nors ji įkabi, glėbinga ir, rodos, protinga
Ir kvaišta pavergti man širdį jausmingą; bet kaž-ko jai stinga...
Bučkiai, drebėjimai,ilgas "veidas prie veido," glėbiai karšti
Dabar rodos kvaili, beprasmiai, pamiršti ir juodai suteršti.

Roberta kartą pabučiavus mane karštai
Ir kartą uždavus man per veidą paniekinančiai;
Bet jos lupos, delnas ir atdusys ant mano veido,
Stovi kai kaszin kas toksai, tartum ten biesas nagus įleido.
Ir jos laiškai... A! tie laiškai!—tas turtas savitas!
Del jos tankiai apsvaigstu, kaip gelžies ratas,
Stebuklingai išvystu ją trinant snukį
Miltais, skystimu, dažais keleriopais... Gyva tarytum tu buki!....
Tartum rožė nuskinta, tarytum pirmi spinduliai,
Toki švieži, gražųs, toki masinantys jos veidai.
Vyro stiprybę tuojau aš bloškiu į šalį,
Nulenkdamas jai galvą: "Roberta, tu turi mano dalį."

Paskui yra Bronė, man vieno bučkio nedavus,
Dagi nekartą baisiai įžeidus, veiksmu sudavus.
Bet jinai... prakeiktas burtas —ji ragana didžiausia!
Stovi ir stovi ji mano akyse ir už visas man brangiausia.
Kelios jos šypsos gal vylium man palydėtos,
Tebėra kai šiandien jaunos, linksmos, saulėtos.
Ir laiškas jos kiekvienas, šiltas žodis, gal tyčia ištartas,
Pusę pasaulio, visą pasaulį man vertas.

Šitos trys aštuoniolikės, augštos, lamsčios, karštai mylėtos;
Krauju aplietos: keiktos, koliotos ir vėl glamonėtos:
Viena tukstantį—šimtą tukstančių kartų mano išbučiuota,
glėbyj perlaikyta;
Antra kartą pabučiuota, kartą ar du apkabyta;
Trečia veidas prie veido biskį turėta,
Pagimdė man stebuklą-burtą tvirtą miglotą, niekad netikėtą.

Kas diena tris paveikslus kits prie kito sudėjęs,
žiopsau, spyksau, niurzgu, protą laužau atsidėjęs...
Ir vakarą kvailai pravėpsau aš žioplas studentas...
Dargi tankiai iš to apkurstu, lieku nihilistas, baisus dekadentas.

Ada gražiausia, taip, gražiausia, galite nukąsti man pirštą:
Šita va,—pova, ta—nedaugiau kai balandis, o ta—mažiau
kai višta...
Ir pova—Ada rašo man laiškus meilc pakvaišusius, kvaitus,
širdingiauius.
Bet Milda ar velnias arba dievų patsai protingiausias,
Kodel man balandis-Roberta daug malonesnė?
Paskui kodel višta-Bronė už visą pasaulį rodos man brangesnė?
Kodel ji man tokia, nors ji dėvi piktą pašiaušą;
Kad prie jos vartotum juokus ir kartu rimtumą—pilnai
visą kiaušą?

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
827 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant: .

Metams kainuoja	(Amerikoje)	$2.50
" "	Kanadoje	$2.75
" "	(Užsieniuose) ..	$3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

FINANSŲ MISIJA.

Pereitame "Sandaros" numery paskelbėme žinią, Liet. Inf. Biuro suteiktą, kad yra gandas, buk į Ameriką atvažiuoja Lietuvos Finansų Misija naujai Lietuvos paskolai vesti. Koksai tos Misijos sąstatas, ir kada ji atvažiuos — visai nepasakyta.

"Tėvynė" gavo iš Kauno nuo savo bendradarbio sekančius detalius tame dalyke ("Tėvynės" No. 14):

"Pagaliau nutarta pasiųsti Amerikon nauja L. Finansinė Misija su p. Br. K. Balučiu priešakyje. Jo sankeleiviais numatyti senelis Rozenbaumas ir kun. Šmulkštys — abu St. Seimo nariai. Nė liaudininko, nė socialdemokrato prie tos Misijos nepajiegta pritraukti. Misija keliaujanti neilgam, kokiem dviem ar trims mėnesiams. Todėl visi, kas jau sėdi valstybinėse įstaigose, gali buti ramųs — jie liks po senovei.

"Kame tikrasai šios Misijos tikslas, sunku pasakyti. Gal varyti naujos "gynimo paskolos" vajų? Bet arti valdžios stovinti žmonės sako, kad šios Misijos svarbiausiu tikslu yra galutinai užbaigti reikalą padarytos Amerikoje paskolos (apie 5 mil. dolerių) įvairiomis prekėmis, kurias gavo nuo Amerikos valdžios Paryžiuje vos karui pasibaigus. Tokiame tvirtinime, beabejonės, yra daug tiesos, tačiau yra ir kitokių gandų, apie kuriuos tuo tarpu nenoriu nė minėti..."

Kaip ten nebebutų su ta Fin. Misija, su ja kas nors negera yra. Lietuvos atstovybė apie ją praneša tik puse lupų, tarsi ką užslėpdama, lyg gėdindamasi pasakyti ką daugiau apie ją. Jei tiesa, kad ta Misija yra tik trumpam laikui, tai jos nepasisekimas užtikrintas. Tas reikštų, kad Lietuvos finansų kontrolė po senovei liktų vienose rankose, greičiausia po paties Bielskio, apie kurį kyla negeistini gandai. Tokia Finansų Misija, atsiųsta vien tik agitacijai, butų tik begėdiškas klerikalų politikieriavimas, statymas savo partijos pataikunų šiltų vietelių augščiau valstybės labo. Tokiomis "laikinomis" misijomis, kada reikia radikalio pakeitimo, joki Jurgučiai niekam akių neapdums.

Jei Misijos sąstatas yra tokis, kaip praneša "Tėvynės" bendradarbis, tai tokis sąstatas nieko čion Amerikoje nepatenkįs. (Apie tai skaitykit straipsnį: "Del Naujos Finansų Misijos").

TIKTAI POLITIKIERIAVIMAS.

Aiškiausia, kad visa Lietuvos politika yra ne steitsmanų rankose, tik smulkių politikierėlių. Lietuvos gerovė atmesta į šalį ir gaudomos tik šiltos vietelės. Amerikoje Lietuvos reikalai prie gerb. Čarneckio nusmuko iki tokio laipsnio, kad jis butų juokingas, jei nebutų taip skaudžiai liudnas. Gerb. Čarneckis darė vajų, važinėjo su didele pompa po lietuvių kolonijas — pats trečias —ir jokių jo važinėjimo pasekmių neteko patirti. Galėjo matyti, kad aukų Amerikos lietuviai nesigaili, tik reikalauja išmintingo sutvarkymo. Reikia rimtos Finansų Misijos. Čarneckis jau nuo pernai rudens žada mums tokią misiją — žada ir vis neištesa. "Žadinys—sapne radinys" — ant tokio užtikrinimo amerikiečiai pinigu neduos. Ant galo paskelbia: GAL ir bus finansu misija — kur, kada ir kokia? nesakysiu! Ir šitoki politikieriai mano finansuoti Lietuvą! Juk vaikui tokia politika neapdumsi akių!

DA VIENAS JIEŠKO ŠILTO LIZDELIO.

Kun. Kemėšiui, matyt, atgriso altorius, ir tas nori vėl įlysti į kokią valstybinę vietą. Jis buvo gavęs prie misijos kokio raštininkėlio vietą, bet, rodos, vėl jos neteko. Rodo aiškius ženklus, kad nori atkreipti į save visuomenės akis — tas butų pirmas žingsnis į viešą urėdą. Štai, nė iš šio, nė iš to užsikrinta jis ant "Sandaros" administratoriaus, buk tas jį "begėdiškai šmeižia": kam, girdi, jis pakartoja, kad kun. Kemėšis ardė L. L. Paskolos stočių vienybę. Tėmykite: neviename laikraštyje pernai rudenyje buvo eilės korespondencijų, nurodančių, kaip kun. Kemėšis nesutiko išvien eiti su lietuvių visuomene paskolos kėlime. Galima drąsiai sakyti, kad tas faktas, jog kun. Kemėšis, imantis algą iš finansų misijos, pats yra ardęs bonų pardavimo tvarką, buvo eilių-eiles paminėtas liet. laikraštijoje. Vienok kun. Kemėšis iki šiol stačiai neužginčino korespondencijų apie jo, Kemėšio, partizantiškumą bonų pardavime, nė Detroit'o stotys to neužginčino, tad lietuvių visuomenė turi pilną teisę manyti, kad kun. Kemėšis buvo kliutis bonų pardavinėjime.

Kadangi kun. Kemėšis užsipuola ant "Sandaros" administratoriaus už pakartojimą Detroitiečių pasiskundimų, tad tas priverčia "Sandarą" nuodugniau dirstelti į tą klausimą. Tad reikalaujame nuo kun. Kemėšio stačiai pasakyti: ar jis neatsisakė išvien eiti su pažangiaja visuomene paskolos reikale? Taipgi prašytume Detroito tų veikėju, kurie susidurė su kun. Kemėšiu, kad jie dokumentaliai, su pilnais savo parašais, praneštų, kaip ištikrųjų kunigas Kemėšis atsiliepė į pasistengimus mesti į šalį partijų rybas ir visiems išvien varyti paskolos darbą. Kol negausime autentiškų užginčijimų, tolei manysime, kad kun. Kemėšis, prasilenkdamas su faktais, stengiasi kalbėti tik į jausmus, kad gauti daugelio simpatiją ir tuo budu vėl įsiskverbti į kokią apmokamą vietelę. Ir dabosime, ar ištikrųjų jis kur neįsiskverbs.

Jis, kun. Kemėšis, dagi užsipuola ant gerb. M. Viniko, kuris yra gal vienatinis neklerikalas, užimantis atsakomą vietą Lietuvos Atstovybėje. Ar gi kun. Kemėšio butų "augštos aspiracijos" užimti gerb. Viniko vietą?

Broliai katalikai! žiurėkite, kas darosi su tais musų kunigais, kurie suklerikalėjo: jie begėdiškai atsuka savo pasturgalius į altorių ir nepadoriais, nuodėmingais politikavimais grudasi į visokius sekretoriatus ir ministerijas! Ar dyvai, kad veisiasi visoki vadinami "bedieviai," jei patys kunigai paniekina altorius?

SVEČIAMS SEKASI.

Nepaisant to, kad klerikališkasis visuomenės sparnas iš kailio neriasi, kad pakenkus gerb. svečiams Natkevičiui ir Žygeliui, jiems visur sekasi. Klerikališkuose laikraščiuose ir kai-kuriose bažnyčiose klerikališkieji klebonėliai visaip niekina gerbiamus svečius ir kalba, buk tai atvažiavę iš Lietuvos "bedievybės" apaštalai. Bet katrie tik nueina į svečių prakalbas, išgirsta, kad ne apie dievus kalbama, tik apie Lietuvos reikalus: apie žemę, apie mokyklas ir visą Lietuvos tokį sutvarkymą, kad ten butų geriau gyventi ne ponams ir sutukusiems klebonams, tik kad pagerėtų buvis tokių pat prasčiokėlių, kaip kad mes patys esame. Pasiklauso žmonės, pamato, kad teisybė kalbama, ir nesigaili paaukoti į Politinį Iždą.

Užtai klerikalai ir stengiasi gerus katalikus sulaikyti nuo prakalbų, kad tie neišgirstų teisybės žodžio. Bet jus ne maži kudikiai: eikite į Natkevičiaus ir Žygelio prakalbas. Jei jie negerai kalbės, neklausykite jų. Bet jei jie teisybę jums pasakos, delko jų nepaklausyti ir nepaaukoti į Politinį Iždą?

Bukite suaugę vyrai: patys paklausykite ir patys spręskite.

Iš kai-kurių vietų girdime rugojimų ant gerb. svečių: kam jie, sako, pirmiau neatvažiavo ir nepapasakojo apie tikrą Lietuvos padėtį!

PASTABOS.

‡‡ Svečiams iš Lietuvos atvykus, amerikiečiai bent ant valandėlės užmiršta kerštus ir barnius, eina pamatyti svečio, pasiklausyti, ką gero apie tėvynę pasakys.

‡‡ Chicagon atsilankius pil. Juozui Naujaliui, surengta buvo didžiulis koncertas, kaip vietos laikraštis rašo: "Pirmą kartą įžengta dailės ir meno šventyklon, kame rengia koncertus Amerikos ir Europos artistinės pajiegos. Žymi pažanga. Ji skatina musų jaunus muzikus bei dainininkus darban.

‡‡ Musų visuomenės simpatija p. J. Naujaliui, kurs sutraukė koncertan apie 2,000 lietuvių ir svetimtaučių burelį.

‡‡ Jeigu chicagiečiai pripildė koncertinę svetainę vidurmiesčio vadinama "Orchestra Hall", tai nuvykus ten gerb. Steigiamojo Seimo nariams Natkevičiui ir mokytojui Žygeliui, turi chicagiečiai pripildyti tenaitinę "Seventh Regiment Armory" svetainę, kurion telpa apie 10,000 žmonių.

‡‡ Amerikiečiai, leisdami laiškus Lietuvon raginkite savuosius skaityti laikraščius. Kurie reikalauja, tiems užrašykite iš čionai einančių geresniuosius. Lietuvos žmonės dar mažai naudojasi laikraščiais, o pertai ten davatkos daugiau visako žino.

Daugkentis.

SLA. IR PARTIJOS

(Rašo Dargvainis).

Ar kam patinka, ar ne,—bet-gi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje atsistojo ant tokio kelio, kur belieka viena tiktai išeitis: **pasirinkti Sandariečius arba bolševikus.**

Susivienijime iki šiol vadojamos **"bepartyvumo"** obalsiu. Kiek jis yra nuoseklus — pamatysime.

A.L.A. istorija, kurią sudaro 36 metų organizacijos gyvavimas ir veikimas, parodo jį visados buvus **partyvišku.** Atsiminkite skilimą su kuniginiais, kuomet Rymiokai nusigabeno S-mo turtą. Didesnės partinės kovos nei nereikia, kaip ta, kurią Susivienijimas vedė su kuniginiais. Arba atsiminkite 1910-1911 m., kuomet del reformų organizacijoje socialistai buvo iškėlę revoliuciją. SLA., kaipo organizacija, visados buvo **tautiškas** —partyviu jis nesivadino vien del tos aiškios priežasties, kad tautiečiai net iki 1916 m. nebuvo sudarę aiškaus savo partinio centro.

Delko SLA. taip labai serga ta **bepartyvumo** liga? Pažiurėkime. Pirmiausiai tą **bepartyvumo** obalsį iškėlė "Tėvynėje" buvęsis jos redaktorius V. K. Račkauskas. Kaip man rodos, tas nebuvo sveika (tuomet nebuvo ir žalinga) visuomenei, nors organizacijai išėjo ant gero. Bepartyvumo obalsio iškėlimas Susivienijimui buvo lyg įskiepyjimas mikrobų; jie tuokart buvo naudingi, bet vėliau jie privedė organizaciją prie ligos. Kas-žin, ar ji dar pagydoma, ar gal jau isisenėjusi ir sunkiai beprašalinama. Man atrodo, kad vyriausių to "bepartyvumo" pradžios motyvų reikia jieškoti 1910-1911 metų organizacijos įvykiuose. Socialistų balsuotas prie "Tėvynės" Račkauskas norėjo buti geras socialistams; nedrįso priešintis ir tautininkams, kurių frakcija Sus-me buvo gana styvi. Kad neatbaidžius nuo SLA. socialistų, jis forsavo **"bepartyvumą."** Socialistai, manydami galėsią imti organizacijoje viršų, palengva spietėsi prie jos, agitavo ir triusėsi. Jų pasidarbavimu išdygo daug naujų kuopų, daug narių per jų pasidarbavimą atėjo į SLA. Tautininkai nuo 1911 bent iki 1916 m. nesipriešino bepartyvumo politikai, snaudė organizacijoje, nuleidę rankas. Toks "Tėvynės" laviravimas tarp Scyllos ir Charybdos, kaip sakiau, organizacijai augti prigelbėjo. Bet iš kitos pusės ilgainiui ėmė kenkti visuomenei. Didelė SLA. narių dalis "bepartyvumo" klaidinama, ir dabar dar nežino, **kur ji stovi ir kurlink jai reikia žengti.**

Tačiaus visam turi buti galas. Ir SLA. "bepartyvumas" turi užsibaigti vieną kartą ant visados. SLA. turi buti arba **karštas,** arba **šaltas.** Jis nebegali buti **drungnas.** Jis nebegali tarnauti **ir mums ir jiems.** Ir dabar jau prisiartina toji išpažinties valanda. **SLA. galėjo pakenčiamai buti bepartinis, kol neturėjome partijų, kol neturėjome tam tikros politinės ideologijos, kol neturėjome politinio centro.** Dabar turime savo laisvą tėvynę, turime Lietuvos Respubliką, kuri tvarkosi partijų pamatais ir kuri laukia iš musų paramos. Tokiu momentu SLA. nebegali buti **"bepartiniu"!**

Beuartyvumas, kurio laikytasi 1911-1912 m. ir kiek ilgiau, buvo lyg gyduolė sergančiam organizmui. Bet šiandien tam organizmui nebereikia tos gyduolės, — ta gyduolė, susidėjus kitokioms sąlygoms, jau virsta nuodais ir gali užmušti ir patį organizmą. Dabar skelbimas Susivienijime "bepartyvumo" obalsių yra nuodas visuomenei ir Lietuvai. Ir štai delko:

1) SLA. turi 13,000 narių, —jie yra sveikiausi ir gražiausi Amerikos lietuviai,— ir jiems, susispietus vienon organizacijon, neleistina išsidirbti reikalinga politinė ideologija, reikalingas nusistatymas. Kitaip sakant, jų galinga, didžiausi tos rųšies pasaulyje organizacija del Lietuvos yra "negyvas kunas" (sakytum "gyvas lavonas"). O tuo tarpu šiandien, kovoje už Lietuvos laisvę, kiekviena, kad ir nedidelė organizuota jiega yra brangintina ir svarbi.

2) Visa Amerikos Lietuva, išskyrus suklaidintą Bolševikiją, kuri turės savo laiku pasveikti, kaip pasveiko S.-d., visomis jiegomis remia Lietuvos laisvę, o SLA., "bepartyvumu" dangstydamos, yra nuošaliai ir savo organizuotos jiegos (13,000 balsų!) nenumeta ant svarstyklių, ant kurių svarstoma Lietuvos likimas. Juk tai prilygsta prasižengimui prieš tautą ir jos laisvę!

Ačiu tam klaidingai suprastam "bepartyvumui" S. L. A. yra padaręs nemaža ir klaidų lietuvių gyvenime. Kitos tų klaidų yra tiesiog prasižengimas prieš tautą. Paminėsime čia keletą:

1) Lietuvos Laisvės Paskolos bonų nepirko, nes **Apdraudos Departamentai** neleidžia! Žinoma, jie ir neleis. Amerikoniškomis investorių akimis žiurint, Lietuvos bonai nėra **"Sound investment,"** bet patrijotų akimis žiurint yra kas kita. SLA., jei butų buvęs partinis, butų sukėlęs tarpe savo narių bent pusę miliono dolerių Lietuvos Paskolai ir tuo budu užsitarnavęs nemirtiną vietą Lietuvos istorijoje.

2) Dabartinėje kovoje už pripažinimą Lietuvos Nepriklausomybės, SLA., budamas ant "bepartinio" pamato, jei kur prasitaria, tai daro tą su dideliu atsargumu ir rezervu, kad, neduok Dieve, nesugrudus savo "bepartyvumo" tilto! O gal jis, per savo 300 suviršum kuopų, per savo 13,000 narių—balsuotojų, taip galėtų pasekmingai agituoti Amerikoje už Lietuvos pripažinimą, kad jo darbas butų aiškus ir matomas. Taip butų, jei SLA. išeitų iš "bepartyvumo" ligos į sveiką partyvumo darbo lauką.

Jei SLA. pasisakys esąs partinė organizacija, tai bus gera ir mes prie to turime eiti. To kamufliažuoto veikimo, koks yra organizacijoje dabar, visuomenė nebegali pakęsti.

Ateina SLA. Seimas ir jame reikia padaryti tai ligai galas: Seime Susivienijimas turės pasisakyti, ar jis eina su Sandara kovoje už Lietuvą ir jos demokratinę laisvą ateitį, ar ne. Jei jis pasisakys neinąs su Sandara, tai bus suprasta, kad jis yra priešas jos ir, kaipo bepartyvis, yra priešas tos politinės ideologijos, kurią atstovauja Amerikoje Sandara, gi Lietuvoje Valstiečių Sąjunga.

Vietos Žinios

"VAIKAS AR MERGAITĖ?"

"Gabija" viršminėtą operetę mokinasi smarkiai ir rengiasi visu smarkumu pastatyti puikų veikalą. Gegužės 20 dieną bus svarbi diena Bostono lietuviams, nes bus statoma "Vaikas ar Mergaitė?" Šiame veikale dalyvaus žymųs muzikai: J. Navadauskas, J. Butėnas, p-lė P. Šarkaitė, ponia Z. Neviackienė, N. Rastenis, V. Jankauskas, K. Timinskas ir kiti. Svarbiausias roles turi žymųs artistai ir galime drąsiai tikėti puikių pasekmių. "Gabija" visus kviečia rengties gegužės 20 d. prie operetės "Vaikas ar Mergaitė?"

"Gabijos" Spaudos Kom.

SIMONO DAUKANTO MOKYKLA.

Simono Daukanto Mokykla jau pradeda veikti. Nors iki liepos mėnesio turime nemažai laiko, bet turime nemažai ir darbo: surast mokykla, mokytojai ir, kas svarbiausia ,— pinigai. Taip gi vadovėliai, knygos ir kitoki dalykai. Kadangi S. D. Mokykla užsilaiko vien tik iš aukų, tai S. D. Mokyklai užima daug laiko ir triuso surinkti reikalinga pinigų suma. Tam tikslui S. D. Mokykla griebiasi visokių priemonių, kaip tai: prakalbų, rengimų, išleidimo kokio nors dalykėlio, paaukoto duosnaus biznierio, kolektavimu nuo geros valios lietuvių ir tt. Šiuos metus S. D. Mokyklos pirmutinis parengimas tai bus puiki vakarienė, kuri bus pirmą nedėldienį po Velykų, balandžio 23 d. 7 val. vakare, Lietuvių Svetainėje. Tuo reikalu darbuojasi gabiausios Dorchesterio ir So. Bostono gaspadinės, poniai Agurkienei pirmininkaujant, ir, be abejonės, viskas, kas galima, bus padaryta, kad tik ta puota pasisektų. Prie visokių valgių bus dar ir gražus programas su prakalbomis, dainomis, deklamacijomis ir muzika. Po vakarienei, dabar per gavėnią pasiilgę šokių, galėsime ir pasišokti. So. Bostono visuomenė: biznieriai, profesijonalai ir vaikučių tėvai turėtų šią mokyklą paremti, nes ji mokina jų vaikučius Lietuvių kalbos, rašybos, istorijos ir dainų. Ir kovoja už tą patį principą, už kurį ir musų broliai Lietuvoje dabar aršią kovą veda, butent, kad Lietuvių mokyklose butų mokinama tik grynas mokslas, ir kad mokytojai butų skiriami kompetentiškų žmonių, o ne kunigų. Vakarienėn tikietus galima gauti "Keleivio" ir "Sandaros" redakcijose ir J. Žardecko, Draugijos pirmininko, krautuvėje, taipgi Ivaškevičiaus offise ir pas pil. Kontrima.

Taigi prašome visų atsilankyti. **S. D. M. Valdyba.**

Kelionė Juromis Pirmiau Ir Dabar.

Retas yra pamiršęs savo kelionę į Ameriką, nors jau praėję keletas ar keliolika metų. Važiavimas per Vokietiją ketvirtosios klasės vagonuose be suolų, kur net nei atsistoti vietos nebuvo; kankynės laive, sukimštiems į vieną didelį kambarį su lovų-lovomis iki pat lubų; vaikščiojimas su katilu pasiimt valgį, kamšatienė ir dėlei jos nešvarumas, daras ir sveiką žmogų sergančiu, — tas viskas bus pamenama trečiosios klasės keleiviams visą jų amžį. Nestebėtina, kad daugelis vengia važiuoti Lietuvon tik prisibijodami blogos kelionės.

Šių laikų kelionė jurėmis skiriasi nuo analaikinės, kaip dangus nuo žemės. Grynai lietuvių įstaiga BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, siunčia keleivius tik tokiais laivais, kurių ir trečioji klasė yra lygi puikiam miesto hoteliui; atskiri kambariai dviem, keturiems ar šešiems keleiviams (kiekvienam švari lova), su prietaisa (sink) nusiprausimui, veidrodžiu, rankšluoščiu, elektros žiburiu, ventiliatoriu, vieta drapanoms pakabinti, daiktams pasidėti ir kitais parankumais. Didesnės šeimynos gauna du kambariu. Išeinant valgyti ar pasivaikščioti, kambario duris galima užrakinti. Valgymui ir pasilsėjimo kambariai įtaisyti kopuikiausiai: atskiros kedės, užtiesti stalai, kiekvienam atskrai tarnų paduodamas į stalą valgis, valgymo laiku muzika, žodžiu — visi patogumai ir smagumai, kokius kitados turėdavo tik antroji ir pirmoji klasė. Visus kitados buvusius neparankumus, kamšatienę, vaikščiojimą atsinešti su katilaičiu valgio, — visą tą BALTIC STATES BANKO keleiviai privalo užmiršti "ant amžių-amžinųjų," nes jų daugiau nematys.

Kelionė Vokietijoje irgi ne tokia, kaip kitados buvo. BALTIC STATES BANKAS yra padaręs sutartis su kompanijomis, kurių atstovai pasitinka keleivius išlipant iš laivo, pasodina juos į trečios klasės vagonus ir nuveža Lietuvon. Svarbiausia čia tas, kad dabar nėra reikalo baladotis gelžkeliais per visą Vokietiją: BALTIS STATES BANKO keleiviai yra nuvežami laivu į Karaliaučių (Piliavą), ar ir į KLAIPĖDĄ (Memel),, iš kur jau pasiekti namus yra, taip kalbant, "tik keletas žingsnių."

Taip yra aprupinami BALTIC STATES BANKO keleiviai kaip važiuojantys į Lietuvą, taip ir atvažiuojantys iš Lietuvos. Pastarieji gauna laivakortes, apmokėtas iš pat Kauno iki vietos, kur keliauja, todėl nereikalinga jieškoti jokių agentų ir daryti bereikalingų iškaščių.

Tiek apie kelionę trečiąja klase. Antroj klasėj, suprantama, kelionė dar smagesnė. Čia gražesni valgomieji ir pasilinksminimo kambariai ir daugiau kitokių patogumų, kadangi antrąja, kaip ir pirmąja klase žmonės važiuoja daugiausia pasilinksminimo dėlei. Skirtumas kainoje tarp trečiosios ir antrosios klasės vos tik apie $20.

Antrosios klasės kaincs nėra visiems kambariams vienodos: geresnieji laivo dalyje, ar kambariai su mažiau lovų, laivakortės keletu dolarių brangesnės. Taip pat brangesnės antrosios klasės laivakortės didžiuosiuose laivuose, kaip OLYMPIC, MAJESTIC, ROTTERDAM, LAPLAND, HOMERIC ir kaikuriuose kituose. Todel norintieji gauti vietas antroje klasėje, privalo išanksto pasirinkti laivą ir užklaųsti BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, siunčia keleivius tik tokiais laivais, kurių ir trečioji klasė yra lygi puikiam miesto hoteliui; atskiri kambariai dviem, keturiems ar šešiems keleiviams (kiekvienam švari lova), su prietaisa (sink) nusiprausimui, veidrodžiu, rankšluoščiu, elektros žiburiu, ventiliatoriu, vieta drapanoms pakabinti, daiktams pasidėti ir kitais parankumais. Didesnės šeimynos gauna du kambariu. Išeinant valgyti ar pasivaikščioti, kambario duris galima užrakinti. Valgymui ir pasilsėjimo kambariai įtaisyti kopuikiausiai: atskiros kedės, užtiesti stalai, kiekvienam atskrai tarnų paduodamas į stalą valgis, valgymo laiku muzika, žodžiu — visi patogumai ir smagumai, kokius kitados turėdavo tik antroji ir pirmoji klasė. Visus kitados buvusius neparankumus, kamšatienę, vaikščiojimą atsinešti su katilaičiu valgio, — visą tą BALTIC STATES BANKO keleiviai privalo užmiršti "ant amžių-amžinųjų," nes jų daugiau nematys.

Kelionė Vokietijoje irgi ne tokia, kaip kitados buvo. BALTIC STATES BANKAS yra padaręs sutartis su kompanijomis, kurių atstovai pasitinka keleivius išlipant iš laivo, pasodina juos į trečios klasės vagonus ir nuveža Lietuvon. Svarbiausia čia tas, kad dabar nėra reikalo baladotis gelžkeliais per visą Vokietiją: BALTIS STATES BANKO keleiviai yra nuvežami laivu į Karaliaučių (Piliavą), ar ir į KLAIPĖDĄ (Memel),, iš kur jau pasiekti namus yra, taip kalbant, "tik keletas žingsnių."

Taip yra aprupinami BALTIC STATES BANKO keleiviai kaip važiuojantys į Lietuvą, taip ir atvažiuojantys iš Lietuvos. Pastarieji gauna laivakortes, apmokėtas iš pat Kauno iki vietos, kur keliauja, todėl nereikalinga jieškoti jokių agentų ir daryti bereikalingų iškaščių.

Tiek apie kelionę trečiąja klase. Antroj klasėj, suprantama, kelionė dar smagesnė. Čia gražesni valgomieji ir pasilinksminimo kambariai ir daugiau kitokių patogumų, kadangi antrąja, kaip ir pirmąja klase žmonės važiuoja daugiausia pasilinksminimo dėlei. Skirtumas kainoje tarp trečiosios ir antrosios klasės vos tik apie $20.

Antrosios klasės kaincs nėra visiems kambariams vienodos: geresnieji laivo dalyje, ar kambariai su mažiau lovų, laivakortės keletu dolarių brangesnės. Taip pat brangesnės antrosios klasės laivakortės didžiuosiuose laivuose, kaip OLYMPIC, MAJESTIC, ROTTERDAM, LAPLAND, HOMERIC ir kaikuriuose kituose. Todel norintieji gauti vietas antroje klasėje, privalo išanksto pasirinkti laivą ir užklaųsti BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, siunčia keleivius tik tokiais laivais, kurių ir trečioji klasė yra lygi puikiam miesto hoteliui; atskiri kambariai dviem, keturiems ar šešiems keleiviams (kiekvienam švari lova), su prietaisa (sink) nusiprausimui, veidrodžiu, rankšluoščiu, elektros žiburiu, ventiliatoriu, vieta drapanoms pakabinti, daiktams pasidėti ir kitais parankumais. Didesnės šeimynos gauna du kambariu. Išeinant valgyti ar pasivaikščioti, kambario duris galima užrakinti. Valgymui ir pasilsėjimo kambariai įtaisyti kopuikiausiai: atskiros kedės, užtiesti stalai, kiekvienam atskrai tarnų paduodamas į stalą valgis, valgymo laiku muzika, žodžiu — visi patogumai ir smagumai, kokius kitados turėdavo tik antroji ir pirmoji klasė. Visus kitados buvusius neparankumus, kamšatienę, vaikščiojimą atsinešti su katilaičiu valgio, — visą tą BALTIC STATES BANKO keleiviai privalo užmiršti "ant amžių-amžinųjų," nes jų daugiau nematys.

Kelionė Vokietijoje irgi ne tokia, kaip kitados buvo. BALTIC STATES BANKAS yra padaręs sutartis su kompanijomis, kurių atstovai pasitinka keleivius išlipant iš laivo, pasodina juos į trečios klasės vagonus ir nuveža Lietuvon. Svarbiausia čia tas, kad dabar nėra reikalo baladotis gelžkeliais per visą Vokietiją: BALTIS STATES BANKO keleiviai yra nuvežami laivu į Karaliaučių (Piliavą), ar ir į KLAIPĖDĄ (Memel),, iš kur jau pasiekti namus yra, taip kalbant, "tik keletas žingsnių."

Taip yra aprupinami BALTIC STATES BANKO keleiviai kaip važiuojantys į Lietuvą, taip ir atvažiuojantys iš Lietuvos. Pastarieji gauna laivakortes, apmokėtas iš pat Kauno iki vietos, kur keliauja, todėl nereikalinga jieškoti jokių agentų ir daryti bereikalingų iškaščių.

Tiek apie kelionę trečiąja klase. Antroj klasėj, suprantama, kelionė dar smagesnė. Čia gražesni valgomieji ir pasilinksminimo kambariai ir daugiau kitokių patogumų, kadangi antrąja, kaip ir pirmąja klase žmonės važiuoja daugiausia pasilinksminimo dėlei. Skirtumas kainoje tarp trečiosios ir antrosios klasės vos tik apie $20.

Antrosios klasės kaincs nėra visiems kambariams vienodos: geresnieji laivo dalyje, ar kambariai su mažiau lovų, laivakortės keletu dolarių brangesnės. Taip pat brangesnės antrosios klasės laivakortės didžiuosiuose laivuose, kaip OLYMPIC, MAJESTIC, ROTTERDAM, LAPLAND, HOMERIC ir kaikuriuose kituose. Todel norintieji gauti vietas antroje klasėje, privalo išanksto pasirinkti laivą ir užklaųsti BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New

ve gauti antrosios klasės vietą ir už kokią kainą.

York, N. Y. ar galima tame laiTaigi kas nori turėti smagią ir gerą kelionę, ar kas nori parsigabenti savo gimines iš Lietuvos be jokių trukdymų, lai kreipiasi į BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, N. Y.

PAJIEŠKAU savo tėvo Vinco Strimaičio, 4 metai atgal gyveno Bostone. Meldžiu atsiliept, brangus tėveli, jei gyvas. Arba kas žinote apie jį malonėkit pranešti, aš busiu dėkinga. Mano adresas:
Magdalena Strimaičiukė
2637 E. Cleafield St.,
Philadelphia, Pa.

FARMA PIGI

Ukė 68 akerių, yra miško ir upelis teka pro namus. Laukai aptverti, budinkai visi labai geri, vanduo suvestas visuose, tik 25 mylios nuo vidurio Philadelphios, miesto šone Redding Parko, netoli gatvekario stoties ir geležinkelio stoties, yra mokslainė vaikams, tik gale lauko labai geroj vietoj. Ukininkai nestreikuoja yra darbo ir ko valgyt. Del platesnių informacijų rašyk pas savininką be agentų:

C. J. Majauskas, (17)
R.D. 1, Collegeville, Pa.

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

PARSIDUODA FARMA.

108 akėriai žemės, 16 akėrių gero miško, 6 ruimų stuba su visais rakandais, barnė, 2 vištininkai su 50 vištų, 1 arklys, 3 karvės, sodnas, upė teka per farmą, tik 6 mylios nuo miestuko, 100 mylių nuo Bostono. Kaina tik $1,600. Platesnių žinių kreipkitės pas

K. SHLAITAS,
R. F. D. 1,
Gilmanton, I. W. N. H.

LAIVAKORTĖS VĖL ATPIGO

Į Klaipėdą $107.00
Į Hamburgą ir Bremeną $103.50
Į Liepoju $107.00
Į Piliavą - Karaliaučių $106.50
War Tax $5.00
Pinigų Siuntimas ... žemiausiu dienos kursu.
Pinigus Lietuvoje gauna laike 25—30 dienų.
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

"111" cigaretai

GERI! 10¢

Pirk šiuos cigarietus ir taupyk pinigus.

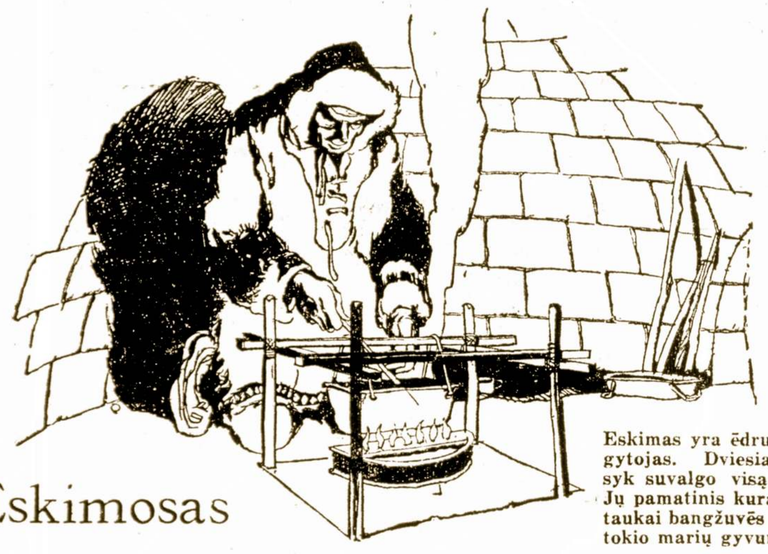

Eskimas yra ėdrus valgytojas. Dviesia ant syk suvalgo visą ronį. Jų pamatinis kuras yra taukai bangžuvės ar kitokio marių gyvuno.

Eskimosas Duotų Lobį Kailiais

už New Perfection Cook Pečių iruž kelis Socony Kerosino gorčius.

NEW Perfection Oil Cook Pečius yra tiek tobulesnis už pirmuosius aliejinius pečius, kiek naujagadininis anglies pečius už eskimoso taukų kudmentą.

New Perfection duoda vienodesnes paseknes spirginant, verdant, spraginant ar kepant, nė kaip paprastas anglies pečius, nes čia gali lengvai valdyti karštumą. Ir nesieikvoja kuras, kada pečius nesivartoja.

Nėra kvapo nuo New Perfection. Nereikia šiupeliuoti anglis, nešioti pelenai, užteršti prakurimo šipuliais ir nereikia juodinti kas sąvaitė. Stiklinis kerosinos rezervoaras gali buti perkeistas nenuliejus nė lašo ir nesusitepus rankų. Pečius yra švarus, lengvas, perkeliamas iš vietos į vietą, visiems metams pečius.

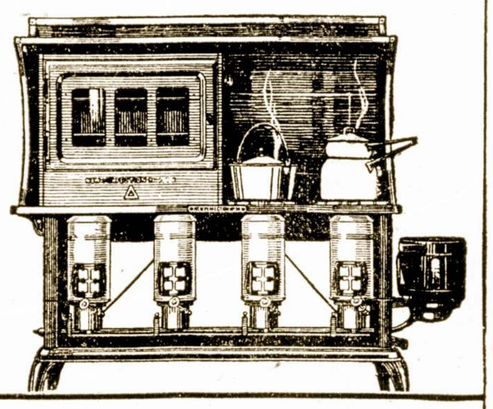

NEW PERFECTION
Oil Cook Stoves

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK
26 Broadway

SOCONY KEROSENE OIL

Socony yra geriausia Kerosina, kokią galite pirkt—pilnai vienoda visus metus, taupi, čysta.

"Nereikia daugiau kankintis be miego per ištisas naktis su verkiančiu kudikiu," ji pareiškė, "nes aš jam duodu BAMBINO ir paguldau į lovą."

Mėšlungis, dieglys, suiręs pilvas, perpilni vuduriai suteikia mažyčiui bereikalingą nesmagumą

BAMBINO

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise

pašalina šiuos nesmagumus. **Kudikiai mėgsta ji! Jie prašo daugiaus!** Aptiekose parsiduoda po 35c. arba norint, kad prisiųstumėm per paštą, tai reikia siųsti 40c. į

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York

VIENYBE

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Siunčia pinigus į visus pasaulio kraštus.
Parduoda laivakortes ant visų linijų.
Turi didelį knygyną.

Leidžia du sykiu sąvaitėje politinį ir mokslo laikraštį "Vienybė" su juokingu skyriumi "Tarka." Kaina metams $3.50. į Lietuvą $4.50.

Dabar per "Vienybę" eina vienatinio bepartyvių atstovo St. Seime raštas apie Lietuvos tvarką, valdžios įstatymus ir gyvenimą.

Visais reikalais kreipkitės augščiau padėtu adresu.

"DIRVA" ATPIGO!

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams $2.00
Pusei metų $1.00
Kanadoje metams $2.50
Pusei metų $1.25
Lietuvoje ir kitur metams $3.00
Pusei metų $1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600 ir 1000.
Pašalpos Skyriai — $6.00, 9.00 ir 12.00 į sąvaitę.

Del pletesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikrai visuomeninis organas, kuriame atspindi nuomonės, sauprotavimai, geismai, patarimai, išmintis visų žymiausiųjų lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas," tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.

Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.

"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje $7.00, Lietuvoje $8.00.

Jei dar kas nėra matęs "Naujienų" prisiųskit reikalavimą, mes pasiųsime 2 kopijas DYKAI.

NAUJIENOS

Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas."
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavinti muzikoje: nedaugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmoktų. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.

10 lenkcijų dainavimo ..... 15 dol.
10 lekcijų chorvedystės ar teorijos kompozicijos .. 15 dol.
10 lekcijų ant bile instrumento ..... 13 dol.

Pastaba: Prasilavinusiems dainininkams patartina imt lekcijas **Operos repertuaro.** 10 lekcijų — 30 dol.

Ad.: 769 BROADWAY. SO. BOSTON, MASS.
MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.

Lietuviai Amerikoje

WATERBURY, CONN.
Iš waterburiečių veikimo.

Čionai vietinis lietuvių jaunimas pamažu juda. Štai kovo 19 d. Lietuvių Dramos Dr-ja "Varpas" vaidino "Gražus Razbaitinkas," 4-ių veiksmų tragediją. Lošimas iš dailės atžvilgio pavyko gerai. Lošėjai abelnai imant visas savo užduotis atliko pusėtinai. Publikos buvo pilna svetainė — apie 4-ri šimtai. Nors ir gavėnios laikas, bet musų žmonės lietuvių parengimuose skaitlingai lankosi, suprasdami, kad teatras nėra jokis religijos priešas.

Tik gaila, kad perstatymo turiniu ne visi atsilankiusieji pasitenkino. Nors veikalo turinys ir yra gana įvairus, bet ypatingai lietuvio sielai nieko nereiškiantis. O jei ir patiko, tai tik tiems, kurie lankosi teatruosna pasiklausyti tuščių žodžių, bei pažiurėti įvairių kostiumų. Žinoma, drapanos buvo gražios, pritaikintos taip, kaip veikalas reikalavo.

Daugelis lietuvių, pamatę apgarsinimą "Gražus Razbaininkas," galvojo sau, kad varpiečiai perstatys Amerikos lietuviams kokį poniską lenką barbarą, sykiu ir lietuvių atkaklią kovą su juo. Kas, žinoma, sukels didesnį upą pas Lietuvos išeiviją padėt savo broliams jį nugalėt. Bet apsivilė. Varpiečiai perstatė kaž-kokį čigoną iš Ispanijos, kuris nieko prakilnaus nereiškia, o lietuviui suvis yra svetimas.

Butų labai pageidaujama, kad musų autoriai parašytų daugiau veikalų, kurie rištųsi su lietuvių gyvenimu, kaip tai, perstatant pašiepiančiai musų šalies netikusį valdininką, pagyrų inteligentą, sukčių biznierių, skaudžiai pašiept ištautiejusį lietuvį, o paskui musų žmonių prakilnią sielą, pasiryžimą apginti savo šalies laisvę.

Tokių veikalų mums reikia, kurie nurodytų musų klaidas, musų priedermes, iš ko butų galima šis tas pasimokinti, ir kad sužadintų mumyse didesnę Tėvynės meilę, kuri šiame musų tautos svarbiame momente taip apgesus yra. Daugumas musų senųjų garbingų Tėvynės veikėjų apilso, apseno. O ši jaunoji karta mažai savo pareigomis rupinasi. Vieni pasekė paskui pakvaišusią Amerikonišką muziką "Jazz," kad jau tokiems musų lietuviškuose parengimuose yra sarmata šokti musų gražųs šokiai, kaip tai: suktinis, meilios akys ir kiti. Antri taip įsimylėjo Amerikonišką sceną, kur daugiausia yra rodomos tuščios romantiškos pasakos, ten praleidžia visas savo mielas liuosas valandas. Nepamatysi tokių jokiose prakalbose, jokiame musų tautos reikalus aptariančiame susirinkime. Taigi yra pageidaujama, kad kitu kartu varpiečiai perstatytų Amerikos lietuviams ką nors prakilnesnio, žadinančio daugiau jų tautybę. Mes žinome, kad tokius veikalus, kaip "Gražus Razbaininkas" ir amerikoniškoj scenoj galima pamatyti. Rodos "Varpo" dr-ja net savo įstatuose turi pasižymėjus sulošti kas metai nors po vieną istorišką veikalą, bet pastaraisiais metais jokio istoriško veikalo scenoj nebuvo parodyta.

Yra viltis, kad varpiečiai vėl imsis savo seniai užsibriežto tikslo ir žadįs lietuvių liaudį padarydama tokius įspudžius, kokius jie yra padarę praeityje su veikalu "Keistučiu," "Mindaugiu," "Sugrįžo" ir kitais.

Tėvynaitis.

NEW HAVEN, CONN.

Kovo 30 d. 7:30 val. vakare vietinė Paskolos Stoties Valdyba parengė prakalbas pobažnytinėj svetainėj gerb. A. Žmuidzinavičiui. Bet kadangi čionai atsilankė su misijomis gerai žinomas amerikiečiams misijonierius Garmus, tad prakalbos negalėjo įvykti paskirtam laike, įvyko tiktai po Garmaus misijų. Jau buvo vėlybas laikas, net po devynių vakare. Pirmininkui perstačius gerb. Šaulių atstovą A. Žmuidzinavičių, svečias kalbėjo apie Šaulių veikimą prieš biaurybes lenkus, kurie nori užgriebti musų tėvynę Lietuvą, kaip Šauliai kovoja su viduriniais ir išlaukiniais priešais, prigelbėdami brangiai Lietuvos kariuomenei.

Kalbėtojas paaiškino publikai, kad pertraukoje bus aukos renkamos Šauliams. Kalbėtojas paėmęs kepurę eina aukų rinkti, bet jau čionai išlenda yla iš maišo, pastodama kelią aukų rinkimui: ogi misijonierius Garmus atsistoja ir reikalauja kalbėtojo, kad jisai noris duoti klausimus, bet gerb. Šaulių atstovas atsako, kad jisai atsakys tik klausimus kaslink Šaulių. Garmus tą daro, kad sutrukdžius laiką aukų rinkimui. Bet gerb. Žmuidzinavičius į tai domės mažai atkreipė, ir buvo aukos renkamos, bet pasekmės buvo menkos, nors ir buvo publikos pilnutė svetainė, Kadangi daugumas tėmijo, kaip vietinis klebonas su misijonierium grajina, taip kai-kurie iš publikos ir šoko, t. y. neprisidėjo su aukomis musų brangiems Šauliams, su panieka žiurėdami į Šaulius, kaipo į didžiausius priešus, gal dėlto, kad jie kovoja priešais Varšuvos poniją.

Kalbėtojas, pabaigęs kolektą baigia ir savo kalbą ir atsako į klausimus, paduotus ant popieros šmotelio.

Štai kaip skamba klausimas, į kurį lengva atsakyti netik kalbėtojui, bet ir mažam kudikiui. Klausimas: "Kodel socialistai glaudžiasi prie Šaulių?" Gerb Žm. atsako, kad prie Šaulių priklauso visokių pakraipų ir partijų žmonės, kurie myli savo tėvų žemę, ir kuriems rupi buti laisvais, o ne Varšuvos ponijos vergais; tiktai tie neprisideda prie tokio garbingo darbo (t. y. bolševikėliai), kurie gelbsti Lietuvos priešams. Ir užbaigė savo kalbą. Bet čionais vėl atsistoja misijonierius Garmus priešais publiką ir sako: kalbėtojas neužbaigė kalbos, tai aš užbaigsiu. Ir kalba Garmus, sakydamas, kad gerai pažįstąs šitą žmogų, kaipo pikčerninką ir piešėją, sakydamas, kad kalbėtojas nežino nieko apie politiką. (A. Žmuidzinavičius atsako: taip, nežinau apie politiką.). Jau čionais pasirodo Šaulių atstovas kaip lenkų nelaisvėj! Turbut dar šlykščiau, kadangi buvo matyti ant jo veido. Turbut misijonierius Garmus Šaulius įsivaizdina dideliais Lietuvos priešais, kad jis išdrįso taip biauriai paniekinti ir paversti kaipo nieko nežinantį tą, kuris kovoja už Lietuvos gerovę.

Kaip viršuj atsakė gerb. kalbėtojas, kad Lietuvoje visi darbuojasi Lietuvos labui. Bet, matyt, Garmus tapo užgautas, sakydamas, kad socialistai nori valdyti viską, o mus, katalikus, nori pastumti į šalį. Ir šičia Amerikon, sako, atvažiavo du socialistai, kurie griauna tą visą musų darbą. Ir čia, sako, šiose prakalbose aukas sudėjo tik vieni katalikai, o soc. nieko kitas, kaip tik ištižusi bačka.

Bet aš, kaipo užrašinėjęs aukas, turiu pabriežti, kad buvo ir pažangiosios visuomenės, kuri taip pat aukojo nemažiaus.

Taigi pasirodo, kad musų kunigėliams rupi kas nors kitas. Jeigu butų geri patrijotai, tai but taip pat prisidėję prie to darbo su savo kalba, paragindami publiką prisidėti prie Šaulių garbingos kovos. Bet visai priešingai: ne! Žemiaus paduodami vardai ir pravardės aukojusių, o kurių netilps vardas, tai malonėkite kreiptis prie valdybos.

Po $5.00 aukojo: Al. Ramonas; **po $2.00:** J. Balkus, J. Kasparavičia; **po $1.00:** O. Maurienė, P. Dudis, M. Vokietaitis, St. Kasparavičia, A. Uložas, J. Vikšraitis, J. Lukša, A. Jesinskas, V. Timinskas, V. Ysganaitis, Pet. Tamulevičia, A. Močkaitė, S. Žaromskas, S. Kelnerienė, A. Žimkus, Pr. Čibulskas, M. Benevičia, Pet. Žaromskas, J. Miknis, K. K. Ramanauskienė, J. Petrulis, J. Vikšraitis, J. Maselunas, V. Šnukšta, J. Makaravičia, J. Šilinskas, M. Kvaratiejus, P. Vikšrienė, — viso labo stambesnių aukų $39.00. Smulkesnių aukų $11.48. Po prakalbų kovo 31 d. K. A. Makaravičia paaukojo $5.52. Tokiu budu pasidaro $56.00.

Už apgarsinimus taip pat nereikėjo mokėti, nes spaudą paaukojo Vin. Alksninis, už svetainę parapijonai nereikalavo nieko. Komitetas taria nuoširdų ačių visiems aukojusiems.

M. Kvaratiejus.

WORCESTER, MASS.
Aušrelės veikimas.

Aušreliečiai, tarytum skruzdžių lizdas, bruzda, ir retai kada nustoja veikę. Štai, tuoj po Velykų bus visa eilė įvairių parengimų, perstatymų. Balandžio 30 d. rengiamas koncertas, kuriame dalyvaus choras, geriausi solistai, ir muzikaitai. Gegužės 7 d. pastatys M. Petrausko operetę "Kaminkretis ir Malunininkas," su muzikališku programu. Gegužės 13 — koncertas komp. Naujaliui, nesenai atvykusiam iš Lietuvos. Gegužės 18, vaikų skyrius atvaidįs operetę "Tarnaitė Pamokė," su lietuviškais šokiais. Geg. 23, dvi operetės — "Čigonai" ir "Consilium Facultatis." Apart šių pastatymų, Aušrelės merginų skyrius rengia bazarą (fėrus) geg. mėnesyj (data dar nežinoma). Lietuvos našlaičių naudai.

Tokiu budu, iš surašo matyti, kad vien Aušrelė bei jos nariai palaiko visą Worcesterio veiklumą. Kitos draugijos kaip kada surengia ką, bet Aušrelė visados dirba nenuilstančiai ir užsipelno didelio pagyrimo.

J. R.

BALTIMORE, MD.
Neįvykę prakalbos.

Kovo 28 d. turėjo įvykti gerb. svečių Natkevičiaus ir Žygelio prakalbos, bet dėlei mums nežinomų priežasčių svečiai neatvyko, ir prakalbos neįvyko. Publika išlaukus iki pusė po devynių, išsiskirstė labai neužganėdinta, o Sandaros kuopai padaryta nemaži iškaščiai. Iki kolei mes nežinome priežasties, kurios dėlei svečiai neatvyko. Kaltė yra nužiurima ant maršruto rengėjų, kurie paskelbdami laikraščiuose gerb. svečių maršrutą nerado reikalo susižinoti su kuopomis apie laiką ir vietą, ir pagaliaus kada atvyks į vietą, kad tokiu budu kaip svečiams, taip ir vietos rengėjams butų žinoma, kur susitikti. Mes, gavę iš Sandaros pranešimą, kad rengties prie prakalbų, tik nesiskirti sau dieną, pamatę laikraščiuose paskelbtą maršrutą, tuo ėmėmės už darbo. Paėmėme svetainę, atsispausdinome plakatus, o kad laikas buvo labai trumpas, vos pora dienų, ir tinkamai išgarsinti jau buvo sunku, vienok kaikurie Sandariečiai pašventė savo laiką ir plakatus išnešiojo į darbavietes, kur dirba lietuviai. Vieną plakatą pasiuntėme į Sandarą, ir prašėme, jeigu gali suspėti, kad pasiųstų žinią svečiams, apie vietą ir laiką. Iš Sandaros gavome atsakymą, jau po laikui, kad apie maršrutą Sandara nieko nežino, ir kad tą maršrutą rengia ir kontroliuoja A. B. Strimaitis. Na ir gal jo takto stokos delei įvyko tokios nemalonios klaidos, kurios labai suerzino publiką ir kuopai padarė daug bereikalingų išlaidų.

Dabar vietos klerikalai iš džiaugsmo net ir pusles delnuose užtrynė, kad prakalbos neįvyko ir sako, kad tokiems partijos žmonėms ir nevieta čia Amerikoj, kurie rupinasi tik savo partijos reikalais.

Ant galo da noriu pasakyti ir štai ką. Prieš prakalbas du sykiu per telefoną klausė, kada prakalbos prasidės ir kas kalbės, kokie vardai ir pavardės. Užklausus, kas nori žinoti, atsako: Policijos stotis. Potam rengėjai pasitarę patelefonavo į artimiausią policijos stotį ir užklausė, dėlko jie teiravosi apie prakalbas ir gavo atsakymą, kad jie visai nesiteiravo.

P. Jaras.

MONTELLO, MASS.

Nors jau butų pervėlu, bet ne pro šalį paminėti, ką "Darbininkas" rašo No. 33 (731) kaslink apvaikščiojimo vasario 16 d. paminėjimui ketverių metų nepriklausomybės, kad buvo surengę vakarą katalikai ir tautininkai. Taipo ir buvo. Tik aš norėčiau paklausti pas Montello korespondentą: dėlko taip pasigyrė savo darbais, o dėlko neparašė aukotojų vardų? gal dėlto, kad mažai aukojo Tėvynės Mylėtojas? Kodel neparašė, katų buvo daugiau krautuvių ir namų papuoštų: ar katalikų, ar tautininkų? Ir katrie atsisakė nuo papuošimo? Tautininkas nė vienas neatsisakė nuo papuošimo, o ar visi katalikai puošė krautuves? Kodel neparašė, kad katalikas nepardavė nė vieno ženklelio, o tautininkai pardavė visus? Kodel neparašė, kad gerb. kun. Švagždis aukojo ne 10, bet tik 2 dol.! Aš norėčiau matyti aukotojų varduose Tėvynės Mylėtają. Kodel neparašė, kad gerb. kun. Švagždis kalbėjo 2 syk ne dėl savo noro, tik nenorėdamas užleisti antru sykiu kalbėti gerb. Gotautą. Dar rašo, kad Gotautas paėmė 20 dol., kodel neparašo, kad tas buvo sulaikytas kalbėti antru kartu, kad pirma jo kalba užganėdino publiką, ir norėjo gauti traukinį 10 v. su minutomis, o to vakaro rengėjai visi užlaikė kalbėti antru sykiu, nors klebonas savo 2 valandomis kalbos neužleido jo kalbėti, ir jis turėjo nakvoti Montelloj.

Karolis Pigaga.

WORCESTER, MASS.

Balandžio 2 d., nedėlioje, 15-ką minučių iki 10-tai, viduryje mišių kunigas J. Jakaitis sakė pamokslą (geriau sakant spyčių), apie "melavimą."

Kunigas tvirtino, kad melagystė yra didelis prasižengimas prieš Dievą ir žmones. Jisai sakė, kad žydai ir Krystų nukankino, arba nukryžiavojo su melavimais. Bet kunigas bebardamas ir mokindamas kitus, pats pradėjo meluoti. Sako: žiurėkit, kaip dabar atvažiavę iš Lietuvos Steigiamojo Seimo nariai, kokią jie blėdį daro meluodami, ir žiurėkit, kaip jie klaidina katalikus, buk tai kunigai nori žemių.

—Ne — jisai sako:— kunigai jokių žemių nereikalauja, tik patys parapijonai ir parapijos pasilieka sau žemės, reikalingos trobėsiams pastatyti ir savo tarnams užlaikyti (suprask: miniškų klioštoriams). O juk mes gerai žinome, kad jeigu parapijonai butų Steigiamajam Seime, tai kiekvienas reikalautų sau, o ne parapijai žemės ir mes gerai žinom, kad parapijonai nesinaudoja taja žeme, tik kunigai. Paskui pradėjo apie mokyklas. Sako: žiurėkit, bedieviai nori, kad nebutų išguldinėjama tikybos mokyklose, kaip kad ir Amerikoje yra. Sako: žiurėkit, ir Amerikoje katalikai visokias taksas moka ir viską kartu daro, o jeigu nori tikėjimo mokintis, tai turi vėl išleisti milionus ant savo mokyklos ir iš savo kišenių užlaikyti, tai taip, sako, negalį buti katalikiškoje Lietuvoje, kur beveik visi katalikai.

O tai mada virto: jau ir bažnyčiose tik prakalbos laikomos! išguldinėjama tik apie politiką! Jau net dideliai piktinasi ir suprantesni katalikai tokiais pamokslais.

J. J. K.

A.L.T.S. REIKALAI.

RACINE, WIS.

Buvo susirinkimas A. L. T. S. 35 kuopos kovo 26 d. Union Hall. Nutarta kviesti atvykusius svečius iš Lietuvos, Kapitoną Natkevičių ir Žygelį. Tiems gerb. darbuotojams, St. Seimo atstovams, bus ruošiamos prakalbos. Paragįsime ir kaimynes kolonijas, kad kviestų svečius, butent: Milwaukiečius (ten dar Sandaros kuopos nėra), Kenoshiečius, kurie turi kuopą, bet nežinia dėlko truputį apsnudo šiuom laiku, ir Waukeganiečius — ten Sandaros kuopą buvo suorganizavęs K. Norkus, 1920 m., bet tuo laiku per nežinojimą parapijonis išrinkta į kuopos valdybą. Kuopą numarino. Mes kviečiame augščiau minėtas tris kolonijas, kad ir jos suruoštų svečiams prakalbas. Prakalbose bus galima naują kuopą sudaryti — kur nėra, o kur mirus — atgaivinti, kuri silpna dvasioje — sustiprinti. Skaityta du konfidencijaliai laiškai nuo A. L. T. S. Pirmininko V. K. Račkausko. Esame dėkingi Pirmininkui, kad darbuojasi Sandaros labui; taip ir visai Centro Valdybai. Iš komitetų paaiškėjo, kad vasaros laikui jau paimtos Midway Parkės piknikui, birželio 11 d. Draugiškais pasikalbėjimais užbaigta susirinkimas, visų narių susirinkime dalyvavusių dvasia pakilus ir yra viltis nuo jų laukti pasidarbavimo demokratijos principams. Tuom laiku mus darbas tai suruošimas tinkamų svečiams prakalbų ir atvykus jiems parėmimas ko daugiausiai. Visi vietos lietuviai bukite prisirengę sulaukti svečių. O kas svarbiausia — privalome remti aukomis kiek kuris išgalime.

Rašt. **M. Kasparaitis.**

KODEL LIAUDININKAI IR VALSTIEČIAI (VALSTIEČIŲ SĄJUNGA) PIRMIAU DIRBO IŠVIEN VYRIAUSYBĖJE, O DABAR NE?

(Seka nuo 3 pusl.)

mą tokiam žemės reformos iškraipymui, kad ji butų vedama ne darbo žmonių naudai, o klerikalizmo klestėjimui ir dykaduonių perėjimui Lietuvoje?

Patiems dvarininkams palieka 80 ha. žemės su teise pasirinkti patiems plotą ir moka už nusavinamą žemę atlyginimą, tarytum pamiršdami, kad toji žemė seniai žmonių prakaitu ir krauju išpirkta. Švietimo srityje pradedamasias mokyklas nori padaryti tikybinėmis. Kaip kad pas rusus buvo "cerkovno-prichodskije," o universitetą paversti į viduramžių cholastikos disciplinų aiškinimą, kad net filosofijos fakultete daugelio katedrų profesoriai butų renkami, prisilaikant kanonų ir katalikų vyskupams tvirtinant.

Gražus tai butų universitetas 20 amžiuje!

Jeigu dar prie to pridėti krikščioniškos žvalgybos darbus, apšaukimą "bolševikais" s. liaudininkų partijos ir Valstiečių Sąjungos narių, neprileidimą į augštesnes vietas ne klerikališko nusistatymo žmonių (žiur. Deklaraciją Lietuvos Soc. Liaud. Dem. partijos ir L. Valstiečių Sąjungos St. Seimo posėdyje 1922 sausio 13) visai aiškiai suprasime, kas Lietuvoj klerikalams pirmoj eilioj rupi, ar valstybiniai ar grynai partiniai (klerikalų) reikalai. Žinoma, imti atsakomybę už tokius klerikalų darbus nei vienas laisvesnių pažiurų žmogus negali ir todel Soc. Liaudininkai ir Valstiečiu Sąjunga, budami ištikimi Lietuvos darbo žmonėms, kurie juos rinko į Steigiamąjį Seimą, tol buvo Steig. Seimo sudarytoj vyriausybėje, kol klerikalai nepradėjo šėlti ir savo tikrąjį kailį rodyti. O tas kailis netinka nei Lietuvos valstybei, nei jos darbo žmonėms. Jis tinka vien juodojo klerikalizmo kastai, Rymui ir jo jezuitams.

Taip dalykams virstant, liaudininkai negalėjo buti vyriausybėje ir galėjo įeiti

tik į tokią vyriausybę, kur žmonės nevarytų pragaištingo šaliai klerikalizmo darbo.

Klerikalai bandė sudaryti savą ministerių kabinetą, į kurį turėjo įeiti arti 5 kunigų ministeriais. Visgi neišdrįso vien iš kunigų lipint, o rado tinkamesnią išeitį, atsikviesdami jų seną pažįstamą Ernestą Galvanauską visuomet gelbstantį klerikalus iš jų keblios situacijos, kuris yra paklusniu jų tarnu, o Lietuvos demokratijai atlieka lokio patarnavimą.

Galvanauskas savo deklaracijoj Steig. Seime pasigyrė, kad jis nenorėjęs "turbacit" St. Seimo narius, sudarydamas ministerių tarybą ir užtat kvietė žmones iš šalies. Nors jis išėjo su deklaracija, kurios užtektų darjojo vaikų vaikams, tečiaus pasitikėjimo susilaukė tik iš krikščionių demokratų. Liaudininkai ir Valstiečių Sąjunga žiuri į dabartinį kabinetą, kaip į padarą ir įrankį grynai klerikalinės daugumos, kurios politika parodė, kad ji neina valstybingumo keliais ir pasitikėjimo jam nereiškia. Laikosi šis kabinetas išimtinai klerikalais, o žmonės, kurie turi savo daugumoj apėmę ministerijos sfinksą, be to neturi visuomenėje jokios užpakalyje savęs grupės.

Klerikalams tokių ministerių tereikėjo. Per artinančiusis rink. į Seimą jie bus visiškai "nekalti avinėliai," visus valdžios "griekus" suvers ant tų žmonelių ministerių, kuriuos pasikinkė ar tai iš tų žmonelių karjerizmo ar tai iš didelės "tėvynės meilės" kaip kad kaikurie iš jų sakosi, nes, girdi, kam nors, o reikia ministeriauti.

Kaip ten nebutų, bet dabartinė padėtis Lietuvoj turi daug pamokinančio. Laisvos minties šalininkai turi suprasti tą taip didelę žalą, kuri yra klerikalams valdant, o Lietuvos smegenims tik bebunant pas klerikalus pastumdėliais. Amerikiečiai turi irgi tuo susidomėti ir žinoti, kad ateinantieji rinkimai į Seimą Lietuvoje gali duoti negeresnių rezultatų, nes visi žino kur eina "kulturos vajus," "katalikų universiteto," "Tautos Fondo" doleriai. Juos skaudžiai pajaus Lietuvoj visa pažangioji demokratija, jeigu jai nebus lėšų atsispirti.

Ladas Natkevičius
St. Seimo Narys.

T.M.D. Reikalai.

LAIŠKAS CENTRO VALDYBAI.

Vietos T.M.D. kuopa laikytame susirinkime vas. 26 d. svarstė T.M.D. Seimo rengimo reikalą. Po gana rimtaus ir visapusiško apsvarstymo nutarta dėti visas pastangas, kad Seimui vieta ir laikas butų kogeriausiai pirengta. Tam tikslui išrinkta Seimo rengimo komisija, kuri darbo pradžią pradėjo nuo pasitarimo su vietos S.L.A. kuopa. Komisija atsilankė S.L.A. 21 kuopos susirinkiman su prašymu, kad ši paliktų atvirą nedėlią (prieš S.L.A. Seimą) ir dar kokį porą vakarų T.M.D. Seimo sesijoms. Gavo sutikimą. Galutiną planą išdirbs šių abiejų organizacijų, Seimo rengimo komisijos, bend rai. Toliaus T.M.D. Seimo rengimo komisija rupinsis paimti atsakančią svetainę sesijoms; užtektinai laiko sesijoms ir parupinimu vietų apsistojimui delegatams. Apie kitus Seimo reikalus, kaip tai: Seimui įnešimai, knygų peržiurėjimas (jeigu tatai daroma) paliekama centro valdybai spręsti. Bet jeigu kas rištųsi su Seimo rengėjais — malonėkite tai mums pranešti žemiau pasirašiusiojo adresu.

Seimo rengimo komisija turi garbės pareikšti Centro Valdybai, jogei detroitiečiai laukia T.M.D. Seimo kaipo didžiausios iškilmės ir stengsis atatinkamai priimti ir patarnauti visiems delegatams.

Tolesnei apie Seimo rengimo darbuotę laiks nuo laiko pranešime į T.M.D. organą.

Su gilia pagarba
K. Šnuolis,
TMD. Seimo ren. kom. nar.
1407 Caniff St.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

Vyt. Širvydui. TMD. Redakcija labai Jums ačiuoja už Jusų straipsnelius TMD. reikaluose, bet pastarąjį Jusų straipsniuką "Keletas Patarimų" nedėsime į "Sandarą," nes jis nariams nežingeidus ir tik daugiau privatis TMD. Centro Valdybai, delto tai jį ir pasiskaityti perleista per TMD. Centro Valdybos narius. Labai prašytume Jusų straipsnelių TMD. kulturos ir apšvietos reikaluose ir taipgi agitacijos lalykėliuose.

T.M.D. Nariui. Taip, TMD. ruošiasi leisti Wells'o Outline of History ("Historijos Braižiniai") ir tam dalykui Centras, ypač jos sekretorius deda visas pastangas, tik dar vis iki šiam laikui visi TMD. Centro Valdybos nariai galutinai nenutarė, bet tikimasi, kad jau netrukus nutars, nes jau galutinai pasiųsta dar kartą per C. V. narius, kad kogreičiausia į Raštinę pristatytų sisus tarimus. Kai tik Centro Sekretorius gaus tarimus, tai jis atatinkamai paskelbs. — Kad TMD. Centro nariai nedarbštųs, tas tiesa, bet buk sveikas toks geras ir išbudink juos! Daug kartų jau buvo į juos kreipiamasi, kad daugiau atkreiptų domės į TMD. reikalus ir jos bujojimą, bet vis tai slenka pamažu. Ateina jau Seimas ir jau pastatys naujus darbininkus. Dabar jau yra siuntinėjama kuopoms balsavimų blankos ir balsuokite už darbščiausius narius.

Mockapetriui. Naujųjų prisirašiusiųjų narių sekretorius delto nedela organan, kad labai brangina organe vietą. Organe yra pageidaujami kulturiniai dalykai, agitacijiniai straipsniai už TMD. ir jos tobulinimą, jos naudą, reikalingumą. Užtai labai yra prašomi visi musų nariai sandarbininkauti organe. Ypač Sveikasis parašykite apie vietos TMD. kuopos darbavimąsi. Tokius dalykus redakcija dės su mielu noru ir musų skyrius bus žingeidus ir gyvas.

J-s. D-s. Taip, TMD. Seimas bus Detroit, Mich. birželio mėnesyj sykiu su SLA. Seimu. Skaitykite augščiau g. K. Šnuolio laiškelį, tai pastebėsite, kad 68 kp. Detroit, Mich. rengiasi jau ir kai tik daugiau darbo padarys, tai organe paskelbs. Tik skaitykite organą ir tarp narių platinkite. — Ar "Sandara" pasiliks organu, ar ne, tai Seimo narių ir apskritai kuopų reikalas. Už tai dabar per kuopos susirinkimus pasikalbėkite ir tarkite kurie musų laikraščiai geresni. Bet "Sandarą" reikia skaityti ir platinti, nes tai geriausias musų laikraštis-raštas, kuris musų lietuvių teises gina, mus moko apšvietos, kulturos, okonomijos, musų tyros politikos. Kai "Sandara" turės 10 ar daugiau tukstančių narių ir laikraščio ėmėjų, tai beabejo, padidins ir turėsite ką daugiau skaityti ir daugiau išmokti.

Lietuvos Finansų Misijai (J. J. Bielskis). Jusų laišką, atsišaukimus ir korteles gavome. Žinote, musų Draugija ir yra po "lietuviška vėliava" (kodel ne: po Lietuvos vėliava?). Ir mus Draugijos nariai, beabėjo, beveik visi pirko Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, kas tik suprato-atjautė reikalą ir kas tik teišgalėjo. Bet TMD. neprijaučia šios Lietuvos Finansų Misijos užbrėžtam dalykui, kad mėtyti pinigus kokiems ten albumams ir mažos vertės rekliamoms. Geriausias dalykas sutvarkyti pirmiausia pačią Lietuvos Misijos sąstatą, butent del labo Lietuvos užganėdinti amerikiečius lietuvius, atviriau pasisakysime, kad dabartinė Lietuvos Finansų Misija atsistatydintų ir pareikalautų nuo Lietuvos valdžios, kad ji atsiųstų vieną ar du narius, pasižymėjusius Lietuvos Nepriklausomybės idealuose ir darbuose. Del tų tai aplinkybių, o ypač dar svarbiausia, budami Lietuvos sargybos ir Nepriklausomybės rėmėjais ir gelbėtojais, Tamstų kortelės ir atsišaukimai tebeguli TMD. raštinėje. Išmėtyti pinigai del albumų ir kuopų valdybų narių paveikslų, Lietuvos Laisvės neišpirks, bet tik da musų aukas, ar pačių Bonų pinigus čia sudilins.

K. Liubinui, Los Angeles, Cal. ir J. Laučiškiui Brooklyn, N. Y. Knygos siunčiamos. Gausite iš TMD. knygiaus, Chicago, Ill. Labai ačiu Jums, kad darbuojatės TMD. labui.

Pamėginkite naujo
Ruffles
Su užregistruotu vaisbaženkliu Suv. Valst. Patentu Biure.
Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiame vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiuskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Būtinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbaženklis.

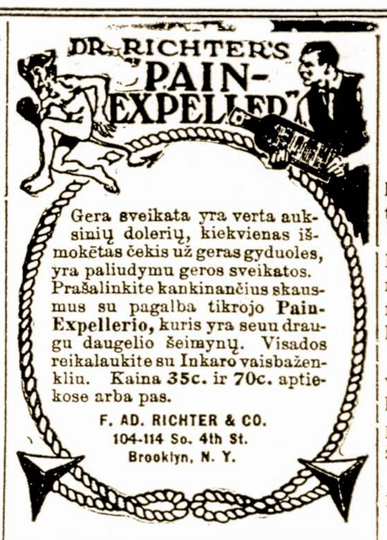

Gera sveikata yra verta auksinių dolerių, kiekvienas išmokėtas čekis už geras gyduoles, yra paliudymu geros sveikatos. Prašalinkite kankinančius skausmus su pagalba tikrojo **Pain-Expellerio,** kuris yra seun draugu daugelio šeimynų. Visados reikalaukite su Inkaro vaisbaženkliu. Kaina **35c.** ir **70c.** aptiekose arba pas.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Lietuvon.

Praslinko žiemos šventės. Lietuvoje žmonės jau pradeda rengtis prie pavasario ir vasaros darbų. Bet jie laukia pagalbos iš Amerikos nuo savųjų. Taigi siųskite PINIGUS tik per musų agenturą, o pinigai nueis greitai. Mes siunčiame pigiausiu dienos kursu, o taipgi siunčiame ir Amerikos dolariais.

Darome visokius liudymus, įgaliojimus, davernastis, vekselius. Parduodame laivakortes ant geriausių laivų į Lietuvą ir iš Lietuvos.

Visokiuose reikaluose kreipkitės tik pas mus:

URBŠA, SEKYS IR KO.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

DRAUGAI SANDARIEČIAI!
UŽRAŠYKITE "SANDARĄ"
SAVO GIMINIEMS LIETUVOJ

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Žiemos Vakarams

Sulaukus šaltos žiemos vakarus kiekvienas juos praleidžia namuose. Tad, kad nepraleisti juos veltui, ir kad įsigyti dvasinio peno, patartina perskaityti šios knygos:

ŽMOGAUS PAREIGOS, didelė knyga iš 245 puslapių, kurioje nurodoma, kaip reikia žmogui gyventi. Kaina $1.00

SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO VERPETUOSE. Eilių knyga, didelio formato, 200 puslapių, kurioje telpa daug linksmų dainelių. Kaina $2.00

"AIDŲ - AIDUŽIAI", ką-tik gavome iš Kauno, Fausto Kiršos, žymaus poeto eilių knygą, virš 100 eilių, 111 puslapių. Kaina .. 25c.

VISAS SVIETAS: žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai; kiekvienam naudinga knygutė. Kaina ..... 20c.

DANGAUS AUKŠTUMAS IR ŽMOGAUS SENUMAS. Labai žingeidi knygutė, su daug paveikslų ir eilėmis "Anykščių Šilelis", 150 puslapių. Kaina ..... 20c.

ANDERSONO PASAKOS. Puiki pasakėlių knygelė su paveikslais, labai naudinga priaugančiam jaunimui. Kaina .. 30c.

TRACHOMA. Nurodoma, kaip sergėti akis, ką visiems reikia žinoti. Kaina ..... 15c.

LIETUVOS GASPADINĖ. Kiekvienai moteriai ar merginai reikia perskaityti. Kaina ..... 10c.

Patariame kiekvienam sandariečiui arba "Sandaros" skaitytojui šias knygas įsigyti. Taipgi turime Lietuvos laikraščių, "Lietuvos Ukininką" ir kitų, kurie parsiduoda po 5c. Reikalaudami sykiu siųskite ir pinigus.

"SANDARA,"
327 E Street, Boston 27, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškams popierų su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:

LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TĖ TYNĘ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELĮ; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLĮ.

Visi laiškai su naujausiomis eilėmis parsiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2488
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston.
Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

F. KLEIN L. HOFFMAN
Lietuviška Krautuvė
BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St.
NEW HAVEN, CONN.

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas **Ladislovas Natkevičius,** artilerijos vyresnysis Leitetenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rastis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — $2.00. Ta pati gražiais audimo viršais $3.00.

čių — 1919 metų. Kaina .... $1.50.

10. Kregždelė. Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 30c.
11. Vestuvės. — "Papuskie Vėjali". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.
12. Mažas Muzikos Žodynėlis. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina ..... 25c.
13. Aušrinės Keliais. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus r a š t u s . Pusl. 79 ..... 50c.
14. Anderso Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičiu su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išgulde P. Nervs. Pusl. 82 ..... 25c.
16. Aukso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pusl. 35 ..... 15c.
17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 ..... 10c.
18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pusl. 32 ..... 20c.
19. Gyvenimo Verpete. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.
20. Girnikas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Begėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pusl. 42 25c.
21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pusl. 75 ..... 40c.
22. Kaip gyvena: Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pusl. 65 ..... 20c
23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus d a i k t u s . Pusl. 62 ..... 20c
24. Daktaras Kišeniuje. Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietu is audimo viršeliais. Pusl. 167..... 75c.
25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pusl. 32 .. 10c.
26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pusl. 48 ..... 10c.
27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pusl. 48 ..... 20c.
28. Lietuvių - Latvių Respublika ir Šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų perašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pusl. 162 Kaina $1.00
29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.
32. Lietuvos Gaspadinė. Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pusl. 80 ..... 30c.
34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pusl. 28. ..... 10c.
35 Naujas Budas Išmokti Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 30..10c.
36. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.
38. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pusl. 356. Kai-
40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina..10c.
41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pusl. 112 ..... 35c.
42. Šienapjutė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Mike Petrausko. Pusl. 24 ..... 10c.
43. Trachoma arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi strai-
33. Mulkinė ir Mulkytojai. Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.
44. Visas Svietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolai-
45. Žodynėlis, Angliškai - Lietuviškas. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pusl. 199 ..... 35c.

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti sekančiu adresu:

"SANDARA", Book Dept.,
327 E St., Boston 27, Mass.

Vietos žinios.

A. L. T. SANDAROS 7 KP. SUSIRINKIMAS.

Susirinkimas laikytas bal. 9 d. buvo gyvas, ir daug svarbių dalykų jame aptarta. Bal. 23 d. bus teatras ir prakalbos Lietuvių Name "Jaunystės Karštis." Gautas pranešimas nuo Liet. Labdarystės draugijos, kad Sandara gauna salę veltui vienam parengimui už pasidarbavimą fėruose. Išduotas raportas iš narių vajaus: pasirodė, kad pereitą mėnesį prirašyta 46 nauji nariai ir visi nariai buna organizatoriai. Puikiai sekasi, daug narių atliko savo pareigas. Kurie dar neatlikote, pasistengkite atlikti. Apkalbėjus "Darbininko" šmeižtą reikale misionierių nutarta Centro sekret. trumpoj formoj duoti atsakymas, parodant Sandaros principus: tegu pasiskaito, koks yra nusistatymas musų reikale tikybos. Mes nevaržome narių: kur jie nori, ten gali eit, ir į misijas, bet oficialiai Sandara nei vienų misijų nerengia ir misijos narių jokių nesikvietė, tas grynai melas, purvinas šmeižtas ant Sandariečių buvo "Darbininke" ir tegu sau suvalys tą purviną šmeižtą pats "Darbininkas."

Kp. Korespondentas.

JUDOŠIŠKAS MELAS.

Paskutiniais laikais "Darkas" taip pradėjo daryti visokias melagystes, kad negalima įsivaizdinti, ką jis nori tuomi atsiekti. Neturėdamas rimtų argumentų politikuoti su jam nepatinkamais asmenimis ar laikraščiais, griebiasi nešvariausių melagysčių, kas, kaipo katalikiškam laikraščiui, butų didžiausiu nusidėjimu, nes tai yra peržengimas aštuntojo Dievo prisakymo "nekalbėk neteisiai prieš artimą savo." Štai "Dar-kas" N. 39 (balandžio 6 d.) vietos žiniose patalpino šmeižtą ant vietos Sandariečių, buk Sandariečiai, norėdami pakenkti jų misijoms, parsikvietė kokį "valkatą" Kriszeziuną. ("Dar-kas" jį taip vadina), kuris girtas vaikščiodamas po Bostoną žeminąs lietuvių vardą. Buk Sandariečiai surado jam kambarį pas savuosius, ir buk pas Sandariečius kaip tik ir yra lizdas tokiems. Rimtai žiurint į šį "Dar-ko" šmeižtą, nebutų reikalo aiškinti, kaip tikrai yra, bet kad jis stengiasi tuom informuoti kitų kolonijų lietuvius ir melagystėmis vaišinti savo skaitytojus, tai turime pareikšti, kad "Dar-kas" papildė tikrą katalikišką melagystę! Kokiu tikslu tą viską jis rašė, negalima suprasti. Ar jis nežino Sandaros principų, o gal turi omenyje, kad jo skaitytojai yra tiek žiopli, kad patikės tokiems nonsensams? Juk jau visiems yra žinoma, kad Sandara su tikėjimu neturi nieko bendro, pas Sandariečius tikėjimas yra paliktas individualiu žmogaus reikalu. Prie Sandaros gali priklausyti kiekvienas doras žmogus, neatsižvelgiant kokis nebutų jo sąžinės jausmas. Juk Sandara ir savo istorijoje yra pareiškus: "Jei nori tikėti tikėk, tik žiurėk, kad tavo darbai butų geri. Jei nenori tikėti, netikėki — tik žiurėk, kad tavo darbai butų geri." Šiais keliais žodžiais Sandara pasako, kad tikėjimas yra paliktas nuošaliai, ir kad jai jokie misijonieriai nėra reikalingi. Kadangi "Darkas" primeta, kad Sandariečiai persikvietė Kriszcziuną, tai butų gerai, kad dokumentaliai prirodytų, kas jį kvietė ir pas ką jis atvažiavo? Kaslink suradimo kambario pas savuosius, tai yra nešvariausias melas, nes kun. Kriszcziunas yra apsistojęs pas tuos žmones, kurie nėra Sandariečiai, ir nieko bendro su Sandara neturi. Taipgi Sandariečiai nieko nėra prisidėję prie rengimo jo prakalbų, net nė garsinimo plakatų nespausdino "Sandaros" spaustuvėj. Tad patariame "Dar-kui" Sandariečiams primestą misijonierių atsiimti pas save, nes tai yra jusų brolis Kristuje, kuris skelbia tą patį Kristaus mokslą, kaip ir kiti jusų misijonieriai, nešioja tokį pat ploščių ir kryžių ant krutinės, kaip ir kiti jusų misijonieriai, ir varo tą patį dvasišką biznį, kaip ir kiti kunigai arba misijonieriai. O jeigu tarpe jusų yra kokis nesusipratimas biznišku žvilgsniu, tai nebutų reikalo savo idėjos draugą stumti nuo savęs, bet susitaikykite tarp savęs, bet Sandariečiams jų niekados nemėginkite primesti, nes Sandariečiai su panašiais kupčiais, ar jis varys Romos biznį, ar kitokį kokį, neturi nieko bendro. O jeigu Kriszcziunas vaikščiodamas juokina Amerikonus, tai ne Sandariečių kaltė, nes jis yra kunigo drabužiuose, religijos skelbėjas, taip kaip ir pats "Dar-kas" su visu "Fiftstryčio" štabu.

P—kas.

AMERIKIEČIŲ ŽINIAI!

BOSTONO BALTIC STATES FINANCE CO. iš KAUNO šiomis dienomis pranešė mums, kad baigiamas prirengti ir greitu laiku galės išvažiuot į Ameriką didokas burys emmigrantų, tarpe kurių yra šios ypatos:

1) Pranciška Leikaitukė, Rupeikių kaimo, Šimkaičių valsč. 2) Juliona Mąsitė, Mažionių kaimo. 3) Pet. Aleksiunienė, Užugasčių miestelio. 4) Ona Surviliutė, Miskiškių kaim. 5) Magdė Surviliutė iš Miskiškių. 6) Mina Grone (žydelkaitė) Nemunaičių miestelio. 7) Berta Gron iš Nemunaičių. 8) Marijona Marcinkevičiutė, Konstališkių kaimo. 9) Athel Sklior (žydas) iš Nemunaičių. 10) Marijona Rinkaitė, Daugviečių kaimo. 11) Jadvyga Blinstrub, iš Ratautų, Janavos valsč. 12) Endrė Vilniškaitė, Brastų kaimo, Antanavo valsč. 13) Juzė Kavoliutė iš Eržvilko. 14) Ona Brasiunas iš Sendvario, Gelvainių valsč. 15) Elena Brasiunas iš Sendvario. 16) Ola Brasiunas ir Sendvario. 17) Ona Rupšaitė, Užsienių kaimo, Papilės valsč. 18) Anelė Jokubavičiutė, Laukininkų kaimo, Nedzingės valsč. 19) Bronė Gegužiutė, Mockonių kaimo, Seirijų valsč. 20) Sifre Savelski (žydė), iš Kauno. 21) Dvarė Zelda Savelski (žydė), iš Kauno. 22) Kazė Bekežaitė, Pamerkių kaimo, Nevarėnų valsč. 23) Petronelė Bartkaitė, Gudiškių kaimo, Tirkšlių valsč. 24) Marė Jukovenaitė, Šilėnų kaimo, žižmarių valsč. 25) Katrė Mitkaitė, iš Pasvalio. 26) Veronika Mitkaitė, iš Pasvalio. 27) Katrė Valenčiutė, Užukalnių kaimo, Punsko valsč. 28) Palangė Cirviskaitė, Migonių kaimo, Pasvalio valsč. 29) Ignacius Bendzevičia, Talpunų kaimo, žaslių apskr. 30) Elzbieta Noreikiutė, Brenčių kaimo, Saločių valsč. 31) Ona Druskiutė, Vadonių kaimo, Šimonių valsč. 32) Kastancija Koveliutė, Šiliškių kaimo, Papilės valsč. 33) Ona Morkunaitė, Gripiškių kaimo, Stakliškių valsč. 34) Juozas Buknis, žemalės kaimo, Tirkšlių valsč. 35) Marė Komičiutė, Pristavonių kaimo, Punsko valsč. 36) A. Gavėnaitė, žirniškių kaimo, Jurbarko valsč. 37) Veronika Smilgiutė, Šiliškių kaimo, Papilio valsč. 38) Lija Kaplan (žydelkaitė), Butrimonių miesto. 39) Veronika Kalinauskiutė, Kaštų kaimo, Merkynės valsč. 40) Lucija Banaitė, Plenokų kaimo, Tirkšlių valsč. 41) Marijona Garolaitė,, Pievienų kaimo, Tirkšlių valsč. 42) Jadvyga Stankauskaitė, Mikoniškių kaimo, Merkinės valsč. 43) Stepania Strušinskaitė, iš Akmenės. 44) Ona Bajierčiutė, iš Bažnytkiemio, Kidulių valsč. 45) Mikalina Dulkiutė, iš Gedakiemio, Onušiškės valsč. 46) Elzbieta Gelgauskienė, iš Pievoniškių, Gelažių valsč. 47) Emilija Gelgauškiutė, iš Pievoniškių. 48) Barbora Kairiutė, iš Juodelių, Biržų apskr. 49) Teofilė Kairiutė, iš Juodelių. 50) Domicelė Bernatavičiutė, iš Juodelių. 51) Juzė Aleksandraitė, iš šelmučių, žydiškių valsč. 52) Adelė Pilipaitė, iš Jusugirių, nuo Pandelio. 53) Ant. Viačiuliutė, iš Naujakiemio, nuo šidlavos. 54) Jadvyga Navickaitė, iš Kadiginių, Šiaulių apsk. 55) Ona Geigaitė, iš Pasvalio. 56) Katrė Strimaičiutė, iš Stirniškių, Paežerių valsč. 57) Anelė Griniutė, iš Sabalauskio, Alovės valsč. 58) Ona Eželskaitė, iš Latveniškių, Daugelių valsč. 59) Domicelė Beliauskaitė, iš Slabados, Jiezno valsč. 60) Rozalija Milkitaitė, iš Daktorių, Ylakių valsč. 61) Nastazija Šalčiutė, iš Čekiškės miesto. 62) Izabelė Kilčiauskaitė, iš Bakaučiškių, Daugų valsč. 63) Kazys Morkunas, iš Sakalų, Stačiunų valsč. 64) Aleks. Krilis, iš Latvijos. 65) Stasė Korsak, iš Bielastoko. 66) Kastantas Kažauskas, iš Serutiškių, Beisogalos valsč. 67) Emilija Bukantienė, iš Šiaulių. 68) Ona Kašėtaitė, iš Trasnikų, nuo Merkinės. 69) Marė Nanartonienė, iš Trasnikų. 70) Alvyna Kirmilaitė, iš Trasnikų. 71) Morta Jurgelaičiutė, iš Mardasavos, nuo Merkinės. 72) Anastazija Januliutė, iš Kruonių, nuo žaslių. 73) Ona Našlienienė, iš Neskadvarčių, nuo Jezno. 74) Vinc. Lapinskas, iš Raitininkų, nuo Merkinės. 75) Elena Vilkaitė, iš Nociunų, nuo žeimelės. 76) Kastė Sudoniutė, iš žadeikiškių, nuo žižmarių. 77) Ona Vaišvilaitė, iš Užpelkių, nuo Luokės. 78) Petronelė Vaišvilaitė, iš Užpelkių. 79) Marijona Jodviršaitė, iš Gaigalų, nuo Kupiškio. 80) Salomėja Kildišienė, iš Naujamiesčio. 81) Liudvika žvirbliutė, iš Šventariečio. 82) Apalionija Rakutaitė, iš Gojų, nuo Deltuvos. 83) Kleopas Pakutinskas, iš Viežainių, nuo Gaurės. 84) Juzė Vaičiuliutė, iš Vaišvilų, nuo Sintautų. 85) Steponas Butkevičia, iš Luokės. 86) Domicelė, iš Luokės. 87) Stepas Butkus, iš Luokės. 88) Uršulė Keldienė, iš Paliuniškių, nuo Piniavos. 89) Ona Keldiutė, iš Paliuniškių dvaro. 90) Emilija Szesterinska iš Supronėta — Svir. 91) Jadvyga Janavičiutė, iš Česukių, nuo Merkinės. 92) Steponas Konstantinavičia, iš Randamonių, nuo Merkinės. 93) Kazys Plokštys, iš Randamonių, nuo Merkinės. 94) Elzbieta Plokščiutė, iš Randamonių. 95) Teresė Penikaitė, iš Kelmės. 96) Adelė Pilipas, iš Jusugirių, nuo Pandelio. 97) Leokadija Ahramei, iš Stakmėnų, nuo Tryškių. 98) Antanas Budvilis, iš Birbalių, nuo Šviekšnos. 99) Kaziunė Latvys, iš Mikaičių, nuo Deltuvos. 100) Ona Lečaitė, iš Naumiesčio. 101) Petras Paukevičia, iš Kudariškės, nuo Alovės. 102) Emilija Šnipaitė, iš Daubiškių, nuo Viekšnių. 103) Ona žulpienė, iš Kuršėnų. 104) Kazys žulpa, iš Kuršėnų. 105) Marijona Norkaitė, iš Sukantų, nuo Triškių, 106) Bernasius Raulinaitis, iš želkunčių, nuo Stakliškių. 107 Marijona Raulinaitienė, iš želkunčių. 108) Bernasius Raulinaitis, iš želkunčių. 109) Vincas Raulinaitis, iš želkunčių. 110) Anna Glenewski, iš želkunčių. 111) Jonas Galikauskas, ir želkunčių. 112) Natalija Jasukinas, iš želkunčių. 113) Zosė Jasukinas. iš želkunčių. 114) Jonas Gulikauskas, iš Papilio dvaro. 115) Anastazija Darulis, iš Liepojaus. 116) Akulina Pakutinskas, iš Klaipėdos. 117) Regina Pakutinskas. 118) Kastancija Šartienė. 119) Jonas Vielius. 120) Kazys Vielius. 121) Pranas Vielius. 122) Ona Vielius. 123) Stasys Vielius. 124) Mauricė, Islė, Nachė, Chaukė, Mitkė, Motkie, Leikė ir Carters Nutupicki (žydai), iš Juosvainių miesto.

Iš viso jau prirengta iškeliavimui į Ameriką 131 ypata, kitiems truksta kai-kurių dokumentų nuo jų giminių iš Amerikos, bet greitu laiku ir jie bus prirengti iškeliavimui.

Per pereitus, 1921 metus, į Ameriką buvo išleista per Bostono BALTIC STATES FINANCE CO. skyrių Kaune 879 ypatos.

Kurie nori pasiimti savo gimines iš Lietuvos, patartina kreiptis prie musų. Mes prirengiame norinčius atvažiuoti į Ameriką, sulyg šios šalies įstatymų ir tie, kurie yra prirengti gali drąsiai važiuot be jokių kliudymų.

BALTIC STATES FINANCE Co
357 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

PINIGŲ IŠMOKĖJIMAS.

Per mus išsiųstus pinigus, mes išmokam Lietuvoje greičiausiai negu kokia kita įstaiga. Pasiųsti per mųs Bankinę Įstaigą pinigai, Lietuvoje buna išmokami į dvi-tris sąvaites.

Pinigų kurso paskelbt ant ilgo laiko negalim, nes kasdien mainosi, bet kurie siunčia per mus pinigus, mes visados išsiunčiame žemiausiu dienos kursu.

ŠIANDIEN, Balandžio 13 d., išsiunčiam **1000 auksinų ČEKIU** už $3.90. Perlaidoms brangiau. Čekiu siunčiasi delto pigiau, kad žmogus gavęs čekį turi jieškot kur jis jį išmainys. Perlaida išmoka žmogui artimiausioj paštoj arba valsčiaus raštinėj.

BALTIC STATES FINANCE Co
Lietuvių Liaudies Bankinė Įstaiga
357 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Pasarga. Nesumaišykite **BOSTONO Baltic States Finance Co.** su kitomis panašiais vardais įstaigomis, nes musų Bankinė Įstaiga neturi nieko bendro su panašiais vardais įstaigomis.

BOSTONO BALTIC STATES FINANCE CO. veda reikalus teisingai ir stengiasi patarnauti teisingiausiai. Prie jos priguli vien tik lietuviai ir gerai užtikrinta. Korporacijos turtas susideda iš 12 namų, su visu skvėru žemės, geriausioj Bostono vietoj ir ją prižiuri Mass. Bankų Komisionierius.

METINIS BALIUS!

Rengia Darbininkų Kliubas
Seredoj, 19 BALANDŽIO, 1922
"PATRIOTS DAY"
LIETUVIŲ SALĖJE,
Kampas E ir Silver Streets,
South Boston, Mass.
Prasidės nuo 2-ros valandos po pietų ir tęsis iki 12-tai nakties.
Kviečiame ateiti visus smagiai pasilinksminti, nes yra paimta
PUIKIAUSI ORCHESTRA
Kuri grajis naujausios mados šauniausius šokius.
GERIAUSI GASPADINĖ
yra paimta pagaminti skaniausius valgius.
Visus kviečia atsilankyti,
Darbininkų Kliubo Komitetas.

Statement of the Ownership, Management, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912, of **Sandara,** published weekly, at South Boston 27, Mass. for April 1, 1922.

State of Mass. County of Suffolk.

Before me, a notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Charles J. Paulauskas, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the **Sandara** and that the folowing is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the abowe caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in Section 443, Postal Laws and Regulations, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, and business manager are:

Publisher — Lithuanian National League of America, So. Boston, Mass.

Editor — Vincent J. Szliakys, South Boston 27, Mass.

Business Manager Charles J. Paulauskas, South Boston 27, Mass.

2. That the owners are: The Lithuanian National League of America.

Act. Pres. — V. K. Rackauskas, New York, N. Y.; Sec. Chas. J. Paulauskas, So. Boston 27, Mass.; Treas. —Chas. Pratapas, So. Boston27, Mass.

3. That the morgagee is Charles Pratapas, South Boston 27, Mass.

(Signed) Charles J. Paulauskas,
Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 23-th day of March, 1922.

(Signed) Bronis Kontrim.

(Seal). My commission expires

Kerdiejų Spaustuvė.
(KERDIEJUS PRESS)
598 **Broadway,** (2-ros Lubos)
SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spausdinių, kaip Lietuvių, taip Anglų arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas **Kerdiejus,** jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, **Kerdiejai** užsiima gaminimu ir tokių dalykų kaip Šėrai, Paliudijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimo, Spalvavimo, Imbosinimo bei Litografijos procesais.

Vieta:
Kampas Broadway ir I Street.

Ofiso Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: **civiliškas ir kriminališkas;** padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

DIDŽIAUSIA SO. BOSTONE LIETUVIU ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ.

Užlaikom geriausių išdirbysčių čeverykus kaipo: Commonwealt, Bostonia, Hamilton, Brown, American, Lady and Gentleman ir kitokių geriausių išdirbysčių. Prirenkam del visokių kojų. Taipgi užlaikom marškinių, pančiakų ir kitokių aprėdalų del vyrų ir vaikų.

Malonėkite užeiti persitikrinti, o mes stengsimės geriausiai patarnauti.

KODIS SHOE STORE
377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS.

Šiuomi pranešu visiems Bostono ir apielinkės lietuviams, kad nupiginau kainas už grabus, ir visą palaidojimą Palaidoju numirusį už $100.00 ir augščiau. Pasitaikius reikalui, kviečiu brolius lietuvius ir iš apielinkės kreiptis pas mane, o aš darbą atlieku gerai, gražiai, mandagiai ir pigiau negu kas kitas. žodžiu sakant patarnauju konogeriausiai, visiems dykai už nuvažiavimą į kitus miestus nieko nerokuoju. Pasitaikius reikalui kreipkitės šiuo adresu:

P. J. AKUNEVIČIUS
258 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. gyvenimo: S. B. 1891-M; Ofiso: 381.

Išagzaminuoju Akis
Pritaikau Akinius

Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsireiškimai kuno tankiai paeina nuo nuvargusių akių.

Duok savo akis išegzaminuoti patyrusiam optomtristui. Vienintėlis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PAŠAKARNIS O. D.
Ofisas ir Gyvenimas:
377a Broadway, cor. E Street,
SO. BOSTON, MASS.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverykus vyrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užeiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVIČIUS,
301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.